18-ter Jahrgang Nr. 126. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 3. November 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.

Pränumera tions-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8str. W.
Halbjährig 4 Gulden 8str. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8str. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. 8. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. 8. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. 8. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטלעך דרײַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמינִיסטראַציאָן פאַרבלײַבן בײַם: בודאַפּעסט, האָכשטראַסע נומ׳ 1, פּראָנומעראַציאָנס־פּרײַס: פאַר אָסטערײַך־אונגאַרן: גאַנציעהריג 8 גולדן אָסט. וו., האַלביעהריג 4 גולדן אָסט. וו., ווערטעלייעהריג 2 גולדן אָסט. וו. פאַר אויסלאַנד: גאַנציעהריג 9 גולד. — קר. אָ. וו., האַלביעהריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וו., ווערטעלייעהריג 2 גולד. 25 קר. אָ. וו. פּראָנומעראַציאָנען ווערען יעדן טאָג אָנגענומען. אַנצייגען ווערען נאָך אַן אויפגעלעגטן פּרײַס־ליסט בערעכנעט.

בוראַפּעסט, מיטוואָך דאָ׳ חשון, תרפ״ז. Erscheint wochentlich dreimal. אכטצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 126. 1886

דיא בולגאַרישען פאַרגאַנגען.

דיא ערשײַנונג דעס בולגאַרישען פאַרלאַמענטס האָט אַם אָנגאַנג (31.) אָקטאָבער דורך דיא רעגענטשאַפט־גלײַכער סטאַמבולאָוו אונד מוטקוראָוו אין טירנאָוואָ שטאַטפֿגעפֿונען אונד האָבען דערזעלבען אויך דיא פּאַפּיערנע פאַרשריפֿט גאַרנאָך ביגלעאָהנט.

סטאַמבולאָוו פֿערלאַנגט פאַלגענדע אָנשפּראַכען דיא פֿערזאַמלונג דעפֿשרעכען:

„נאָך אָבראַנגען דעס ערשטען פּרעסען אין בולגאַרען, דעס פֿרעגען אַלע נאַרען אין באַשטענדיג, האָבען זיך דיא לייטען דער לאַנדעס־אָנגעלעגענהײַטען אָבערגאַמען, אונד אונטער בעמיהונגען אַרען דאָרט געלעבט, דען פֿרעדען, דיא זיכהיג, דיא וועהרהיט דעס לענדעס, דעס פֿערמאָגענס אונד דער עהרע דער בולגאַרישען בולגאַרע צו פֿערהאַלטען. אויך „אַרען זיך בולגאַרען, דאַס אַשטרראַנד אויס יעגלעך קולטורישען לאַנד צו בעפֿרײַען, אין וועלכע עס זיך דען שטאַאַטסשטרעך אַם 20 אינסט (דיא געראַלטע זאַמע עגשפּאַרנג) דעס פֿרעסען אַלקאָהאָלגעטראַנקען אויס. דיא רעגערונג פֿראַבעטעל עס אַלס אַ הערץ וויכטיגע אַפּאַנאַגע, דיא גאַנצע אַרמעע אויסמאַכען. עס בעגעגנעט דער אַנדערע אַנדערע פֿרעסען אין דען פֿערהערען אונד צבער פֿען. טראָצדעם דיא גענעראַלשטעב דעגע דיזע נור פֿאַרהאַלטנישען דיא אַנגעגעבען שען דעס דאַנדעס אונד שראַנק דער בולגאַרען שוועסטערלעכען, נעגען דיא אויך אַנקאַמפּעפֿען מוסען, וואָרדען דיא וואַהלען אַנדע עלעסען צו שטאַנדע לע אַלגעמאַנען, מיט פֿערנעגען דעהר דיא רעגערונג דיא פֿערטרעטער דער בולגאַרישען פֿאָלקס אין דער אַלטען הויפּטשטאַדט דעס בולגאַרישען גאַנצען פֿערזאַמלונגען אין דער אַלטען הויפּטשטאַדט דעס בולגאַרישען אַנדערצייטיגען פֿאַסט דיא דאַנקבאַרע אַנערקענונג אונד פֿערטרעטונג אַלס דיא דער זיין דעכען דער אַנטערעססע דעס פֿאַטערלאַנדעס. דיזע דער אונד דיא בולגאַרישען נאַציאָן אין דען יעצ דעס פֿאַרשטעהען. דער גראַפֿ אונד דעס הויפּטעס פּוהרען זיך עקלאַרען דיא גראַפֿסע נאַציאָנאַל־פֿערזאַמלונג פֿיר עראַבעגנעס אונד פֿרעהען דען זעגען גאַטעס אין אַהרע אַרבײַטען הערען. עס לעבע דאַס אונאַבהאַנגיגע, פֿרײַע בולגאַריען!“

דיזע עקלאַרונג, וועלכע אַן קאַראַוולאָוו, דער אין זאַפּיאַ צוריקגעבליבען, בען וואַר, מיט אונטערשריבען אויס, וואָרדע אַן דער מאָרגען דער אַנדערען (450) דעפּוטירטען מיט בײַפֿאַל אויפגענאַמען.

דיא גראַפֿסע נאַציאָנאַלפֿערזאַמלונג וואַר נעכט דאַנגע שאַנען, נאָכדעם דערזעלבע דיא אַבגע דעגענשאַפֿטערלע בעגאַנגען אונד נײַען וואָהרען געפֿיהל האַבען וואָרד, דורכפֿעשט דיא צוריקגעהאַלטענע פֿרעסע פֿרײַמיטיגקײַט. דיא מיטגלעדער אין בולגאַרען געוואָהרען צו ווערען, האָט פֿרעגען דיא דער פֿרעסען, דעפֿעסען קאַנדידאַטען אויף דער הויפּטשטאַדט געגעבען אויס. פֿרעגען אונד וואַהלמאַנען אויס דער אַלטען דעם קאַנגעס בײַם אויס (IX.

אונד דער קאַנגען לויזע פֿאַן דאָנעמאַרק אונד שטעהט אויס אַלטער פֿאַן 28 יאָהרען. דיא געגיאָרעגע הויפּטשטאַדט מאָנטעריען פֿאַלדאַ אויגע (פֿיהרער פֿרעגעסען דאָנעמאַרק) אויס דיא שוועסטער דעס פֿרעגען פֿאַן וואַלדעמאַר אונד אַיינע דער שוועסטערן אויס דיא געמאַהלין דען דעס עגלישען מאָנאַרכען נעבען אויך קאָנג געאָרגען פֿאַן עסענגאַנדאַ אויס זיין בײַהער. פֿרעגען וואַלדעמאַר אויס עגעגע לייגאַנגען מאַרגע פֿעלדלעבען אונד אונטערדעם אַלטען אַנשען אַלס אַ הערער בעשיצען שאַרשען צום פֿרעסען פֿאַן בולגאַרען. — פֿרעגען וואַלדעמאַר האָט עסט פֿאַר מיטעגס דיא פֿאַטעער דעס גראַפֿען פֿאַן אַנדרעאַ. דעס בעקאַנטען פּאַנצאַרשען גראַפֿען אַלעקסאַנדער עגען, געוואָרען.

ענגלאַנד אונד אַמעריקע דען ביא דער עראַבעגונג דעס בולגאַרישען פֿאַרלאַמענטס זיך אויך אַ אַנדערע אַנשטעלונג פֿערשטעגען. דיא פֿערשעדענע דער אַנדערען מאַכטען פֿאַן בולגאַרען.

דיא אַנדערע פֿרעגע אויגע דער פֿראַנקרײַך־אַנגאַרישען צעגאַנגל אין פֿאַלגע דעס מאַרגען דער אַנדערען אַנדערע אַנדערע אַנדערע

פערלאָזונגען.

דער אונגרישען ראָטהע-קרייץ-ראָזע.

ביא דער אם 30. אָקטאָבער 1886 אַרגענאָמענען ציעהונג דעזער לאָזע וואָרדען אַרגענדע שרינגנס-סעריען נעצאָגען: 7322 5083 4894 3362 4288 6449 3988 5805 5626 6325 4861 2997 949 4913 4934 אינד 4934, וועלכע יע מיט דעם קרייגסטען בעטראג אַן 6 סל. איינגעלאָזט וועדען. דער הויפּטטרעפער מיט 10.000 גולדן. פיעל אויף ס' 177 נו' 75; פיעגער נעווינגען: יע 500 נול. ס' 3490 נו' 66 אונד ס' 2623 נו' 83; יע 100 נול. ס' 1849 נו' 88, ס' 5651 נו' 1, ס' 705 נו' 74, ס' 373 נו' 98, ס' 482 נו' 31; יע 50 גולדן. ס' 4282 נו' 9, ס' 6713 נו' 32, ס' 3917 נו' 37, ס' 810 נו' 31, ס' 2721 נו' 92, ס' 3820 נו' 13, ס' 4432 נו' 34, ס' 2091 נו' 28, ס' 6237 נו' 48, ס' 4967 נו' 13, ס' 984 נו' 84, ס' 1518 נו' 17, ס' 1469 נו' 69, ס' 7884 נו' 81, ס' 2833 נו' 69, ס' 2441 נו' 25, ס' 4980 נו' 37, ס' 5074 נו' 41, ס' 5202 נו' 71 אונד ס' 2379 נו' 46, (שרום פאלנס.)

נייעסטעס

איבער דען שטאנד דער באָלעראַ.

איין טאָדטער.

אין דען לעצטען 24 שטונדען, אַן געסטערן (דען 31. אָכט.) מיטטאגס בין הייטע (דען 1. נאָוו.) זינד אַן דער באָלעראַ ערקראנקט 5 פערזאָנען, געשטאָרבען איז איינע פערזאָן אונד אַן דריטער ערקראנקטען.

ווער ערזוכען אונזערע געגראנטען אונד פרייגדע, זיך מיט אירען ביישרייבען דיעכט אז אונזערע רעדאקציאָן צו ווענדען.

איך בישטען ווייל דיא אדרעססע ווייטליך וויא פאָלגט אנגעבען:

Jüdische Pester Zeitung
Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

נעשעפטסבעריכט

געטריידע-נעשעפט. ווייצען וואר געפרעגט פיעל צו מארקטע געבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך, 7000 מעצער וואוידען פערקויפט.

ווייצען, שחיים' 800 מעצער 80,5 קילאָגראַם 8.80 גולדן. — 100 מעצערצענט 80,5 קילאָ 8.85 גולדען, 700 מעצער-צענטנער 80.5 קילאָ 8.70 גולדען, 200 מצ' 80.3 ס. 8.85 גול. — 200 מצ' 79.8 קילאָ 8.75 גולדען מעצטער באָדען 100 מעצערצענ' 80, קילאָ 8.80 גולדען בא מ ש ק ע ר 200 מעצער-צענט' 80, קילאָ 8.70 גול. וויסענבורגער 100 מעצערצענ' 78, קילאָ, 8.70 גולדען, זיעבענבורגער 100 מעצערצ' 77.5 קילאָ 8.05 גולדען. — (אללעס פער 3 מאָנאטען.)

מאָרן 6,30 — 6,66 גול.

גערסטע, טוטטער-וויאאר 6,30 — 8,85 גולד, קוקורוץ 6.10—6,15 גולד.

האָפער. 6,05 — 6,55 גול. פער קאסטא.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פרייהאר 9,10 — 9.17 גולד. האָפער פער פרייהאר 6,58 — 6.62 גול. קוקורוץ פער יוני 1887, 6.20—6.24 גולדען.

מעהל-פרייז (פער 100 קילאָגראַם אַמסט זאַק פרייא אַב פעסט:) נומ' 0: 15 גולד. 80 קר. נומ. 1: 15 גולד. 30 קר. נומ. 2: 14 גולד. 90 קר. נומ. 3: 14 גולד 50 קר. נומ. 4: 13 גולד. 80 קר. נומ. 5: 13 גולד. 30 קר' נומ. 6: 13 גולד. — קר. נומ. 7: 12 גולד. 60 קר. נומ. 8: 12 גולד. 20 קר. נומ. 8½: 11 גולד. 20 קר. נומ. 9: 8½ גולד. — קר. פינע קלייע 4.60 גולד. גראָבע קלייע 3 גולד 80 קרייצער.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגאריש. צו 11—12 גולד לינזען 12—18. גול. פיאָלען גראָסע וויסע גייע 7.25—8,25 גול. צווערנל-באָהנען —10, גול. ראָטע הירזע 5,50 גול.— הירזע בריין 9,50 גול. מאָהן גרויער 35 גול. בלויער 35—38 גול. קימעל 34—36 גול. וויקקען 7,50 גול. האנזאָזאָמען 8.25 —8,75 גול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפּריטזוס. גייע מעטראָדע. אים קליינען 26.50 גול אים גראָסען 26. גול. אלטע מעטראָדע 30—30.75 גול. אללעס פער 10000 ליטער-פערצענט.

עדראָעל 2,20—2.90 גול. פער מעטרצ.

צווטשקען. באָסנישע צו 16,90—20.54 גול. פערבישע צו 10.50 גולדן.

צווטשקען-מוס (לעקוואר). סלאוואָנישע 14,25—15 גול. באָנאטער 15.50 גולדען.

האָניג געלייזערטער —23. גול. וואכסאָניג—. וואכס 127—128 גולדען.

צוקער, ראָפּפינאדע 31.75—32.75 גול. מעליס 31.25—31,50 גול. פילע —30, — 31, גול.

קנאָפּפערן, 10—18 גולד.

קלעטזאָמען, אונגאריש 48,—50 גול.

ראָטהקל, —45.—48 גולד.

נוסס 24—24 גולדען.

ריבאָל 29,25 גולד. פער מעטרצ.

רעפּס-מוכען, 5,25 גולד.

אונשליטט, (חלב) —,32—,33 גולד.

עפּטראָלעא 22,75—75.

שאָפּפעלדע. אם מארקט וואוידען צוזאַמען 15000 שטיק פערשיעדענער מאָטען פערקויפט. אונד צוואר: דייטשוואָללינע צו 2.40 — 2.90 גול. פער אאמר. — סערבישע אונד בוכנאריש 95—105 גולד. פער 100 קילאָ. באָסנישע אונד קראָאטישע 64—66. גולדען. טיקיש אונד מצאראָנישע 52—54 גולד. פער 100 קילאָ. (אללעס פער 2% ראָבאטט.)

לאמפּפעלדע. צו 63 גולד. פער 102 שטיק.

נייפּפעלדע. באָסנישע צו 106 גולדען, אפּפענע זיעבענבורגער 180 גולד. פער 100 קילאָ אם 2 פערצענט.

לעדער. נעמאָקטע פּפינדלעדער אַן 26—34 ק' 166—170 גולד. איינמאל פערזעטצטע פערצען אַן 10—14 קילאָ, 166—170 גולד. צווייטמאל פערזעטצטע פערצען 16—18 קילאָ 167—172 גולד. אונד דריטמאל פערזעטצטע פערצען 19—22 קילאָ 168—172 גולד. נייפּפער פערצען 24—28 קילאָ אַן 154 — 156 גולדען — אָבערלעדער: קו-הייטע נענאָרבטע 6—7 קילאָ 220—245 גולד. נעצאָגענע 6—8 קילאָ 240—225 גולד.

כאלב-פעלדע, נענערבטע 6—8 קילאָ 380—400 גולד. בריוזע 10—12 קילאָ 445—453 גולד.

הייטע, פער — קלאָ טראָקענע אונגאריש אָבסע: הייטע — קילאָ 106 — 110 גולדען. — דעשטאָ קוה-הייטע — קילאָ צו 98—100 גולד. אָבסטיטע אאר 9,50 — 11 גול, מיטטלגענע 112—115 גול, פער 100 קילאָ.

ווייגער פּרייז

ווייצען, אונגאריש 78 — 80 קילאָ 9.40 — 9,75 גול. (אללעס פער 3 מאָנאטען.)

מאָרן (גייא), אונגאריש 71—73 קילאָ 7,10—7.20 גול. פער מעטרצ.

גערסטע — מאָלטע 60—64 קילאָ 7.50—10,50 גולדען.

האָפער אונגאריש 6.45 — 6.55 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קוקורוץ (מאיז) 6,55—6.65 גולדען.

קאָרנמעהל, נו' 1: 13,75 — 14.75 גולד. נו' 2: 11.75—11.— גולד. (פער 100 קילאָ.)

ווייצענמעהל, נו' 0: 16.50—17.50 גולד. נו' 1: 16.—17.— גולד. — נו' 2: 15,50—16.50 גולד. נו' 3: 12,50—16.— גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.)

ריבאָל 27—27.50 גולדען פער 100 קילאָ.

שפּריטזוס 26,50—26,75 גולד. פער 10000 ליטער-פערצענט.

לאָטטאָציעהונג אַם 30-טען אָקטאָבער 1886.

טעמעשיאר.	9	44	83	86	2
וויען . .	21	20	50	59	12
גראַץ . . .	30	42	34	3	14

הערויסגעבער אז. פעראנטוואָרטליכער רעדאקטאָר:
מ. סאבאָלטשי.

קאָנקורז.

אין דער אזראעלישען געמייגדע צו פאָרא-בוש (Parabuj), באַשטאָראָער קאָמיטאט. איזט דיא ששעללע איינעס ראבבינער, דער איך דיא קויאָלפיקאַציאָן צו מאָטיקעלפיהרונג האט, צו בע-זעטען. יאָהרעסגעהאלט 400 גולדען פיקס אונד 50 גולדען וואָהנונגסבייזאָ. איינערדעם דיא דעם מאָטיקעלפיהרער עגזאָלטירנדען געבוהרען אַן דען איינצולנען פארטיען אונד זאָנסטיגע געבענעמאָ.

פערלאָזונגען.

דער אונגרישען ראָטהע-קרייץ-ראָזע.

ביא דער אם 30. אָקטאָבער 1886 פאָרגענאָמענען ציעהונג דעזער לאָזע וואָרדען פאָלגענדע שרינגנס-סעריען געצאָגען: 7322 5083 4894 3362 4288 6449 3988 5805 5626 6325 4861 2997 949 4913 4934 אינד 4934, וועלכע יע מיט דעם קרייגסטען בעטראג אַן 6 סל. איינגעלאָזט וועדען. דער הויפּטטרעפער מיט 10.000 גולדן. פיעל אויף ס' 177 נו' 75; פיעגער געווינגען: יע 500 נול. ס' 3490 נו' 66 אונד ס' 2623 נו' 83; יע 100 נול. ס' 1849 נו' 88, ס' 5651 נו' 1, ס' 705 נו' 74, ס' 373 נו' 98, ס' 482 נו' 31; יע 50 גולדן. ס' 4282 נו' 9, ס' 6713 נו' 32, ס' 3917 נו' 37, ס' 810 נו' 31, ס' 2721 נו' 92, ס' 3820 נו' 13, ס' 4432 נו' 34, ס' 2091 נו' 28, ס' 6237 נו' 48, ס' 4967 נו' 13, ס' 984 נו' 84, ס' 1518 נו' 17, ס' 1469 נו' 69, ס' 7884 נו' 81, ס' 2833 נו' 69, ס' 2441 נו' 25, ס' 4980 נו' 37, ס' 5074 נו' 41, ס' 5202 נו' 71 אונד ס' 2379 נו' 46, (שרום פאלנס.)

נייעסטעס

איבער דען שטאנד דער באָלעראַ.

איין טאָדטער.

אין דען לעצטען 24 שטונדען, אַן געסטערן (דען 31. אָכט.) מיטטאגס בין הייטע (דען 1. נאָוו.) זינד אַן דער באָלעראַ ערקראנקט 5 פערזאָנען, געשטאָרבען איז איינע פערזאָן אונד אַן דריטער ערקראנקטען.

ווער ערזוכען אונזערע געגראנטען אונד פרייגדע, זיך מיט אירען ביישרייבען דיעכט אז אונזערע רעדאקציאָן צו ווענדען.

איך בישטען ווייל דיא אדרעססע ווייטליך וויא פאָלגט אנגעבען:

Jüdische Pester Zeitung
Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

נעשעפטסבעריכט

געטריידע-נעשעפט. ווייצען וואר געפרעגט פיעל צו מארקטע געבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך, 7000 מעצער וואוידען פערקויפט.

ווייצען, שחיים' 800 מעצער 80,5 קילאָגראַם 8.80 גולדן. — 100 מעצערצענט 80,5 קילאָ 8.85 גולדען, 700 מעצער-צענטנער 80.5 קילאָ 8.70 גולדען, 200 מצ' 80.3 ס. 8.85 גול. — 200 מצ' 79.8 קילאָ 8.75 גולדען מעצטער באָדען 100 מעצערצענ' 80, קילאָ 8.80 גולדען בא מ ש ק ע ר 200 מעצער-צענט' 80, קילאָ 8.70 גול. וויסענבורגער 100 מעצערצענ' 78, קילאָ, 8.70 גולדען, זיעבענבורגער 100 מעצערצ' 77.5 קילאָ 8.05 גולדען. — (אללעס פער 3 מאָנאטען.)

מאָרן 6,30 — 6,66 גול.

גערסטע, טוטטער-וויאאר 6,30 — 8,85 גולד, קוקורוץ 6.10—6,15 גולד.

האָפער. 6,05 — 6,55 גול. פער קאסטא.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פרייהאר 9,10 — 9.17 גולד. האָפער פער פרייהאר 6,58 — 6.62 גול. קוקורוץ פער יוני 1887, 6.20—6.24 גולדען.

מעהל-פרייז (פער 100 קילאָגראַם אַמסט זאַק פרייא אַב פעסט:) נומ' 0: 15 גולד. 80 קר. נומ. 1: 15 גולד. 30 קר. נומ. 2: 14 גולד. 90 קר. נומ. 3: 14 גולד 50 קר. נומ. 4: 13 גולד. 80 קר. נומ. 5: 13 גולד. 30 קר' נומ. 6: 13 גולד. — קר. נומ. 7: 12 גולד. 60 קר. נומ. 8: 12 גולד. 20 קר. נומ. 8½: 11 גולד. 20 קר. נומ. 9: 8½ גולד. — קר. פינע קלייע 4.60 גולד. גראָבע קלייע 3 גולד 80 קרייצער.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגאריש. צו 11—12 גולד לינזען 12—18. גול. פיאָלען גראָסע וויסע גייע 7.25—8,25 גול. צווערנל-באָהנען —10, גול. ראָטע הירזע 5,50 גול.— הירזע בריין 9,50 גול. מאָהן גרויער 35 גול. בלויער 35—38 גול. קימעל 34—36 גול. וויקקען 7,50 גול. האנזאָזאָמען 8.25 —8,75 גול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפּריטזוס. גייע מעטראָדע. אים קליינען 26.50 גול אים גראָסען 26. גול. אלטע מעטראָדע 30—30.75 גול. אללעס פער 10000 ליטער-פערצענט.

עדראָעל 2,20—2.90 גול. פער מעטרצ.

צווטשקען. באָסנישע צו 16,90—20.54 גול. פערבישע צו 10.50 גולדען.

אנצייגע.

איך בעעהרע מיך, דעם געעהרטען פּיבלוס דיא האָפליכע אנצייגע צו מאכען, דאס איך יום ג' חי שרה איהר דיא ציריקגעבליבענען געגענשטאנדע פאָן אבי הנאון זיל אב"ד רפ"ה, יע"א ע. ב. 2 ספרי תורות, איינען טהיל ספרים, עטליאם כלי כסף אונד מרבישים, וואס ער געטראגען האט, פערקויפען ווערדע. דעפלעקטאנטען וואָלדען ענטיערער פערזאָנלוך ערשיינען אדער ביי עפּיל בעשטעלל ע פער פאָלגענדע אדרעססע:

Akiba Manheimer, Ungvár.

אונגוואר יע"א. ג' נח תרט"ו לפ"ק.
אכטונגספאָלל
עקיבא מאנהיימער
בן ה' אין הענוה אב"ד רפ"ה.

דאנדזוירטשאפטס.

מאשינען

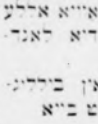

דאמפּפ-אונד גאזפעלדרעשינאר-נומדרען. ווייטער — טרעדס — האנדפעלדר — קוקוריטצרעבלער — שראָטמאשינען, מיהלען פּפלוגע, ווייזדעסטען, גראָז אונד גערטרייד מאָמאשינען זאָוויע אללע גאטונגען רעקוויזיטען פיר דיא לאנד- ווירטשאפט.

פּייערפּפסטע לאָסען אין בודאפּעסט מיט אונד מיטטלער קוויאלטאט ביי

Emil Müller,

Budapest, V., Waitznerringstrasse 76.

צאָהנע

אונד געבוסס ווערדען נאך דער בעסטען אמעריקאנישען מעטאָדע פערפערטיגט. פרייזע בילליגסט.

אויך אויף ראטען.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

טראפיקאנדאבער אונד צייטונגס-פערשליסער.

דיא דען פערשליס דער אם 1-טען נאוועמבער אונס לעבען טרעפענדען מאָליך ערשיינענדען אילוסטרירטען, פאָליטישען צייטונג

BUDAPESTI UJSÁG

צו איבערנעהמען גענייגט זינד, מאָגען זיך וואָנדט אן דיא אדמיניסטראַציאָן דיעזעס בלאטעס,

אנדראששיסטראססע נו' 12

ווענדען, אונד צוגלייך אנגעבען, ווייפיל עקסעמפּלאָרע זיא ווייטען דען פערשליס-פערזאָנען וויל דיא מאָגליכסט נראָטטע פערגיטונג צוגעזיכערט.

דיא אדמיניסטראַציאָן דעס

Budapesti Ujság. Andrassystrasse 12.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12.

רוהען. בין ווי פאן דער גראסטן אללער פאלגען, פאן, דען ווידען בעפייט זיין ווערדען. וואדאן ער-ארטרטע מיקעטץ זיינע פרינצעסין. ווערדע ווארט דיעוועס ווילדען. פערקאממענען געוועלדען וואר אין געשפראכענעס פערבריעבען, פאנד אבער גערארד דעסהאלב דען שטרי־שנסטען בייפאדל דער בע-ריטס איפגעשטאכעלטען צוהאדער אונד זא פראסס עס אונגעשטארט אויף פרייעס פראטצע בין ששאט אין דא נאכט אונד עס איזט וואהרליך ניכט דא שוהר דער אנפהרער. דאס דא מענגע וד ניכט זאפארט אן דא בעטהאטיגונג דער גערארטען פרינ-צעסין דען ווידשען געשאפטען מאכטען. דאס ווארד וואהר ערסט שפאטער פאלגען, ווענן דער פא-בער גענגעגד בעארבריטעט זין ווערד. דא בעדאר-דען ווערדען דען פארבערייטונגען „צור ארבייט" מיט איין הון ערנסט אין דען ווינ לעגען.

* (דא בילגארישען טהרא-קאנדידאטען.) אייסער דעם אן אנדערער שפערלרע גענאנטען פרינצען וואלדעמאר פאן דאנעמארק, זונד נאך דא פאלגענדען מעהר אדער מינדער ערנסטען טהראנקאנדידאטען צו נענ-נען: פרינט גיקאדוים פאן מאנטענעגרא, דעסען שוויגעגראטין, דער אויף דען סעבבי-שען טהראן אנשפרוך ערהעבענדע פרינץ פעטער קאראגיאדיאוויטש אונד דער שוויגער דעס פרינ-טען. באלא פטראוויטש, פערנער דא דאלב דיששען אונד דאלב רוסיסשען פרינצען אלעקסאנדער פאן אלדענבורג אונד אישען פאן לייטענבערג פרינץ לאבאנאף. דער הערצאג פאן מעקלענבורג אונד פרינץ רוסס האבען זיך דאנעבען פערוואהרט, אדס קאנדידאטען גענאנגט צו ווערדען. דא זא אן דעם בריפ גד אלעקסאנדער פאן באטענבערגס ווערענד דאבען: „אס איין דישער פרינס אויף דעם בול-גאריישען טהראן פאן רוסלאנד צו ערוואהלען האט.

* (בראנד.) אין ווען איזט נעסטערן אין מאנאזון דער אנוא־דאמפפשיפפאהרטסגע-זעלשאפט מיט צוואנציגיזונד ארקע מעהל אונד פרוכט גאנזן ווערד־געבראנגט. אין דער טע-מעשוואר צונאכענפאפריק כאס אס אנגטאנ אין פיער צום אוסבריך ווערכעס אונטער אנדערען גע-גענשטאנדע אנדערטהאלב מילליאנען צוגאוויען צום אפפער פיעלען.

* (דאס גלוקבריינגען דא אמבוי־לא.) דאס נעסטערן אבענדס מיט דעם דיפפטרפפפער פאן 120,000 fl. נעגאנגען ווארדע. (סערע 232, נמר. 74) איזט אין דער הינזיכטען „ע-סטען אונגארישען נעוועדבענאנס" אן אינען לאנ-אנגעסען פערקיפפ ווארדען, דער עס פערמיטהלך

ווייטער פערקיפפט האט. דער גל קלוכיכע נעוויג, נער האט זיך בין צור שטונדע נאך ניכט נעמעלדעט.

* (פאס שיינטאדע ערוינאכט.) אים טרענגטיין ווידד נעשרייבען: „אס 20 שטען אקטאבער ערקראנקטע דא נאשטן דעם ראב-בינערס דער הייזוגען איזראעליטישען נעמיינדע פראטצלך אונד אהנע פאהרענגאנגענעס אונ-וואהלזין. זא פערפאלר אלסבאלד אין בייאוסס-ראנגקיט, אים ווילכער זא אנגערהאלב מעל-דערער שטונדען ניכט ערוואכטע אונד שלעפלך וואדרדע זא פאן דען ארצטען פיר טאגט ערקראנט. עס ווארדען אללע אנשטאלטען צום לייבענבאנ-נוסס דער אנגלוקלילכען פרייא געטראפפען. אן דער נאכט פאן פרייטאג אויף זאמסטאג הארטע דא אן אייגעס נעבענצימער בעפינדליכע טארטע, וואכטערין אים דעס צימער. אן יילדעס דא טארטע אלאנ, אין שוואכעס שטאנען דרינגען זא בלוטיגע דורך דא אפפנע טהירע אין דאס צימער אונד בעמערקטע, וואא דא טארטגעגליי-טע פרייא זיך אייפערזיכטיגט אונד דאס לייכענטוך פאן זיך געשטייפט האטטע, דא וואכטערין וארדע פאן ענטזעצען געפאלקט אונד דאנגטע שרייענד אוס דעס צימער, בין דא בעוואהנער דעס הייזעס, אוס דעס שלאפ געוועקט, זד אן דאס טארטע-צימער בעגאבען אונד דא פערפיינטלך פער-שטארבענע בייא אללעס בעזוכסטוין פארפאנ-דען. דא אנגלוקליכע פרייא וואר פאן אייגעס שטארקראפפאנזיכען צוטשטאנד בעפאללען ווארדען, אוס ווילכעס זא וואהרענד דער נאכט ערוואכטע." זא בערכטעט מאן דעם „פעס טער ללאי", דער ערזאך הייטע זולבסט דא נאנצע גע-שכטע פיר ערפינדען ערקראנט.

* (עינס מאסס ענגרייבשטאהל אין מארינא־טהרעזיאפעל.) ווידד פאללענדעס בעריכטעט: אייף דער זאמטאג שטראפפע, עטוא אייגע האלבע שטונדע פאן מ-טהרעזיאפעל ענגפערנט. ווארדע דא בייא דעס נראפפיינכעזטצער אראלד גייגער נעשטאה-לענע מאסס מיט זאמטטריכען ווערטפאפיעען, 650 פר. באארגעדד אונד צוויא שפארקאסעבי-בעלן נעפינדען. אין מאשינענטאלאסער, נאמענס אנדריעס ווארדען פערהאפטעט. ערזאך ווערדע אייף פרייען פיסס נעשטעללט אייף צוויא בערינגסטעט דעס גיגער אונד 2 אנדערע פער-האכטיגע ווארדען פערהאפטעט. אבער עס לייגט ניכטס בעשטימטעס נעגען זא פאר. הערר גיי-גער גיבט אן, דאס זיך אין דער מאסס מעהר אלס דריי מאל הונדערטטויזענד גולדען אין באארגעס געלדעאל.

אבער נאך וואללטע זיך נאפאלען ניכט פיר איבער-וואינדען ערקענען; דאס פיאנאוויטש פאלל האטטע צוויאר קיינען גלוקבען מעהר אין דען זינ; אונד בעזאנגענע מאנגער ריטטהען צו פייערענאטטעהאנדלונגען, אבער דער ראיזער וויטע זאלגען יאמה אונזוללען צוריק. טיא-טצע שפיאך ער: „פעללאנגס פיאנקריך איינע אנדערע פיאפאסונג, זא מאג עס זיך איינען אנדערען הערישער וזכען. וואס איזט דער טהרען? אין מיט פאמטט איבער-צאנעגעס שטיקק הארץ. איך בין דער טהרען פיאנקרייכס; איך בין דער שטללפערטרעטער דעס פאלקעס. פיאנקרייך ברוכט מיך נאפהווענדיגע, אדס איך פיאנקרייך. איהר וואללט דען פייערען; אין דריי מאנאטען וואללט איהר דען פייערען האבען, אדער איך ווערדע ניכט מעהר זיין!"

דא פערבינדעטען, ווערכע אין פיאנקפורט יאשט הייקטען, וואהרען נאך יעטצט נעגיינס, דעס בעוענטען פינדע אין נאפפעס צונעשפאנדניסס צו מאכען, אינדעס זא איהם פיאנקרייך אונד דא לאנדע בין אן דען דהיין לאסטען וואללטען; אבער אלס דא קינדע פאן דייגר אונבינאפקיט איים פיאנקרייך הערבעדראכט. דא בעשלאסטען זיא, דען קריעג אין זיין איגענעס לאנד צו אבערשאנען אונד אין צום פייערדען צו צווינגען. צו נרייכער צייט, וויא בילאוו אין האללאנד. שוויאעבערג דורך דא שוויין פאדדאנג. זעטצט בליכער איבער דען דהיין, וואהרענד פאן שפאנען דער דא אנגראנדע הערענאנען אונד אין איטאליען זולבסט נאפאלעאנס שוואנע, מוראב, זיך פאן איהם לאזוואנטע.

(פאלגט שטעטיגע פאלגט.)

פאללייטאן.

סודטאן אונד קרעמער.

היסטאריסשער ראמאן אוים דער נעשיכטע דער טירקייא.

(27-טע פארטשעטצונג.)

פינה אדער זעכס יאנישאיען בענאנגען דא דעס פעללווואן *) אויף איינמאל צו אנשוויטען.

„ניכט עס דענן קיינע בערבער מעהר אין שאמבול, דאסס איהר ווענען דיעוועס איינען אין זאללנס נעשטייא ערהעבט?"

„ווילנע אינפאנטעריע!" ריעפען אנדערע, „צוויא בראווע יאנישאיען פיר איינען בעבערבאשי צו פעללאנגען!"

„גיעמאלס זאללטס דיא זאמטט דיעוועס קאפי קיאיא איינע אנדערע בעשאפטיגונג אים פארהיעע האבען. אלס נוטץ מוזעלמאנגער צו פארבירען!" ריעפען מעהרערע קע-לע לאכענד.

ענדליך טראט שפאיראה הערפאר אונד באט דיינע נעפאהרטען, איהן שפיעכען צו לאסען.

„הארע אינמאל, אקבאר, איך ווייס ווהר נוט, דאס דוא מיין פיינד בזוט; בליכע עס אומערהין, עס זאלל מיך דאס ניכט אנפעכטען. איך אנשוויארע דיר אייך ניכט דעסהאלב, וויא ווענן איך מיך ענשטולדיגען וואללטע, זאנדערן נור דעסהאלב, דאמיט דוא, ווענן דוא צום קאפי קיאיא צוריקקעהרסט, איהם איינע פערשפארונג אנטויאיט געבען קאנעסט, וואס פאן דיר זולבסט ניכט צו פערלאנגען איזט. — יא, איך האבע אלי קאיסעס געפארטעט, האבע איהן נאנזן אללין געטהאדט, נעמאנד האט מיר נעהאלפען. נון בין איך צו דען יאנישאיען איינגעפערטען אונד ششעהט נון דא, וואא אללאה, ווענן ער ווילל, דאסס איך פיר דען פאר מיט מיינעם שפיעד בייסטען זאלל, פרייא איבער מיך פערפיגט. איך לאנז שפערבען אונד מיט מיינעם שפיעד אייד אייד זיין נאסע נעפיעזען זיין. זיין ווילל געשעהע, דעדהאלב אומרישט דער פרעגוזיטשע קיאיא דיינע הייפען אונד ארדע דא הערען. דא אים שאפפען דעס פאדישאה זוהען; מאנען איהרע שווערטער אישאללען אונד עגדליך צו אינס קאמפען. איך אונד מיינע נעפאהר-טען אונד דאס נאנצע יאנישאיענהער זונד בייייס, איך אידהין ווינק בין איך דען לעטצטען מאנן איך דעס שלאכטפעלדע צו שפערבען, דאך נינס עס קיינען אונטער דע יאנישאיען, דער זיין קנע פאר דעס הענקער בינס!"

דיעוען העלל קלינגענדען וואשען פאלגטע דאס בייפאללגעבראכל דעס נאנצען יענגיגטגעס אונד לאנגער דייזעס נעטטמעל בעטהיטע זיך מיסטר, דער באשאפט שפאפאיס איינע וואיטע הינצוצופיגען.

„אונד ואנע דייעס הערען, דייעס קיאיא אונד דעס אלטען נאפוועטער אונד אייך דעס לאנגגאיטען מיסטר, דאס ווענן זיא דא פאהנע דעס פראפעטען ואמטט דעס סולטאן ניכט נאך הייטע הערהערברינגען, זא ווירד מאינען קיינער פאן אייגען מעהר אייגען באבריער בענאשהיגען, אונטער זיא וזאללטען אין ערמאנגונג איהרער קאפפע אויהרע פערוען יאוירען לאסטען."

* דיעוען האבען ווייר בערייטס דען לעוערן אינטער זיי-נעם בייגאמטען אבדוללאה „אקבאר" (דער שטארקע) פאר-נעטהרט.

אבער אין דער גראסטען אללער פאלגען, פאן, דען ווידען בעפייט זיין ווערדען. וואדאן ער-ארטרטע מיקעטץ זיינע פרינצעסין. ווערדע ווארט דיעוועס ווילדען. פערקאממענען געוועלדען וואר אין געשפראכענעס פערבריעבען, פאנד אבער גערארד דעסהאלב דען שטרי־שנסטען בייפאדל דער בע-ריטס איפגעשטאכעלטען צוהאדער אונד זא פראסס עס אונגעשטארט אויף פרייעס פראטצע בין ششאט אין דא נאכט אונד עס איזט וואהרליך ניכט דא שוהר דער אנפהרער. דאס דא מענגע וד ניכט זאפארט אן דא בעטהאטיגונג דער גערארטען פרינ-צעסין דען ווידשען געשאפטען מאכטען. דאס ווארד וואהר ערסט שפאטער פאלגען, ווענן דער פא-בער גענגעגד בעארבריטעט זין ווערד. דא בעדאר-דען ווערדען דען פארבערייטונגען „צור ארבייט" מיט איין הון ערנסט אין דען ווינ לעגען.

* (דא בילגארישען טהרא-קאנדידאטען.) אייסער דעם אן אנדערער שפערלרע גענאנטען פרינצען וואלדעמאר פאן דאנעמארק, זונד נאך דא פאלגענדען מעהר אדער מינדער ערנסטען טהראנקאנדידאטען צו נענ-נען: פרינט גיקאדוים פאן מאנטענעגרא, דעסען שוויגעגראטין, דער אויף דען סעבבי-שען טהראן אנשפרוך ערהעבענדע פרינץ פעטער קאראגיאדיאוויטש אונד דער שוויגער דעס פרינ-טען, באלא פטראוויטש, פערנער דא דאלב דיששען אונד דאלב רוסיסשען פרינצען אלעקסאנדער פאן אלדענבורג אונד אישען פאן לייטענבערג פרינץ לאבאנאף. דער הערצאג פאן מעקלענבורג אונד פרינץ רוסס האבען זיך דאנעבען פערוואהרט, אדס קאנדידאטען גענאנגט צו ווערדען. דא זא אן דעם בריפ גד אלעקסאנדער פאן באטענבערגס ווערענד דאבען: „אס איין דישער פרינס אויף דעם בול-גאריישען טהראן פאן רוסלאנד צו ערוואהלען האט.

* (בראנד.) אין ווען איזט נעסטערן אין מאנאזון דער אנוא־דאמפפשיפפאהרטסגע-זעלשאפט מיט צוואנציגיזונד ארקע מעהל אונד פרוכט גאנזן ווערדע־געבראנגט. אין דער טע-מעשוואר צונאכענפאפריק כאס אס אנגטאנ אין פיער צום אוסבריך ווערכעס אונטער אנדערען גע-גענשטאנדע אנדערטהאלב מילליאנען צוגאוויען צום אפפער פיעלען.

* (דאס גלוקבריינגען דא אמבוי־לא.) דאס נעסטערן אבענדס מיט דעם דיפפטרפפפער פאן 120,000 fl. נעגאנגען ווארדע. (סערע 232, נמר. 74) איזט אין דער הינזיכטען „ע-סטען אונגארישען נעוועדבענאנס" אן אינען לאנ-אנגעסען פערקיפפ ווארדען, דער עס פערמיטהלך

ווייטער פערקיפפט האט. דער גל קלוכיכע נעוויג, נער האט זיך בין צור שטונדע נאך ניכט נעמעלדעט.

* (פאס שיינטאדע ערוינאכט.) אים טרענגטיין ווידד נעשרייבען: „אס 20 שטען אקטאבער ערקראנקטע דא נאשטן דעם ראב-בינערס דער הייזוגען איזראעליטישען נעמיינדע פראטצלך אונד אהנע פאהרענגאנגענעס אונ-וואהלזין. זא פערפאלר אלסבאלד אין בייאוסס-ראנגקיט, אים ווילכער זא אנגערהאלב מעל-דערער שטונדען ניכט ערוואכטע אונד שלעפלך וואדרדע זא פאן דען ארצטען פיר טאגט ערקראנט. עס ווארדען אללע אנשטאלטען צום לייבענבאנ-נוסס דער אנגלוקלילכען פרייא געטראפפען. אן דער נאכט פאן פרייטאג אויף זאמסטאג הארטע דא אן אייגעס נעבענצימער בעפינדליכע טארטע, וואכטערין אים דעס צימער. אן יילדעס דא טארטע אלאנ, אין שוואכעס שטאנען דרינגען זא בלוטיגע דורך דא אפפנע טהירע אין דאס צימער אונד בעמערקטע, וואא דא טארטגעגליי-טע פרייא זיך אייפערזיכטיגט אונד דאס לייכענטוך פאן זיך געשטייפט האטטע, דא וואכטערין וארדע פאן ענטזעטצען געפאלקט אונד דאנגטע שרייענד אוס דעס צימער, בין דא בעוואהנער דעס הייזעס, אוס דעס שלאפ געוועקט, זד אן דאס טארטע-צימער בעגאבען אונד דא פערפיינטלך פער-שטארבענע בייא אללעס בעזוכסטוין פארפאנ-דען. דא אנגלוקליכע פרייא וואר פאן אייגעס שטארקראפפאנזיכען צוטשטאנד בעפאללען ווארדען, אוס ווילכעס זא וואהרענד דער נאכט ערוואכטע." זא בערכטעט מאן דעם „פעס טער ללאי", דער ערזאך הייטע זולבסט דא נאנצע גע-שכטע פיר ערפינדען ערקראנט.

* (עינס מאסס ענגרייבשטאהל אין מארינא־טהרעזיאפעל.) ווידד פאללענדעס בעריכטעט: אייף דער זאמטאג שטראפפע, עטוא אייגע האלבע שטונדע פאן מ-טהרעזיאפעל ענגפערנט. ווארדע דא בייא דעס נראפפיינכעזטצער אראלד גייגער נעשטאה-לענע מאסס מיט זאמטטריכען ווערטפאפיעען, 650 פר. באארגעדד אונד צוויא שפארקאסעבי-בעלן נעפינדען. אין מאשינענטאלאסער, נאמענס אנדריעס ווארדען פערהאפטעט. ערזאך ווערדע אייף פרייען פיסס נעשטעללט אייף צוויא בערינגסטעט דעס גיגער אונד 2 אנדערע פער-האכטיגע ווארדען פערהאפטעט. אבער עס לייגט ניכטס בעשטימטעס נעגען זא פאר. הערר גיי-גער גיבט אן, דאס זיך אין דער מאסס מעהר אלס דריי מאל הונדערטטויזענד גולדען אין באארגעס געלדעאל.

אבער נאך וואללטע זיך נאפאלען ניכט פיר איבער-וואינדען ערקענען; דאס פיאנאוויטש פאלל האטטע צוויאר קיינען גלוקבען מעהר אין דען זינ; אונד בעזאנגענע מאנגער ריטטהען צו פייערענאטטעהאנדלונגען, אבער דער ראיזער וויטע זאלגען יאמה אונזוללען צוריקק. טיא-טצע שפיאך ער: „פעללאנגס פיאנקריך איינע אנדערע פיאפאסונג, זא מאג עס זיך איינען אנדערען הערישער וזכען. וואס איזט דער טהרען? אין מיט פאמטט איבער-צאנעגעס שטיקק הארץ. איך בין דער טהרען פיאנקרייכס; איך בין דער שטללפערטרעטער דעס פאלקעס. פיאנקרייך ברוכט מיך נאפהווענדיגע, אדס איך פיאנקרייך. איהר וואללט דען פייערען; אין דריי מאנאטען וואללט איהר דען פייערען האבען, אדער איך ווערדע ניכט מעהר זיין!"

דא פערבינדעטען, ווערכע אין פיאנקפורט יאשט הייקטען, וואהרען נאך יעטצט נעגיינס, דעס בעוענטען פינדע אין נאפפעס צונעשפאנדניסס צו מאכען, אינדעס זא איהם פיאנקרייך אונד דא לאנדע בין אן דען דהיין לאסטען וואללטען; אבער אלס דא קינדע פאן דייגר אונבינאפקיט איים פיאנקרייך הערבעדראכט. דא בעשלאסטען זיא, דען קריעג אין זיין איגענעס לאנד צו אבערשאנען אונד אין צום פייערדען צו צווינגען. צו נרייכער צייט, וויא בילאוו אין האללאנד. שוויאעבערג דורך דא שוויין פאדדאנג. זעטצט בליכער איבער דען דהיין, וואהרענד פאן שפאנען דער דא אנגראנדע הערענאנען אונד אין איטאליען זולבסט נאפאלעאנס שוואנע, מוראב, זיך פאן איהם לאזוואנטע.

(פאלגט שטעטיגע פאלגט.)

רונג, האט מיינע דיעכבעציעל בען פרינציפען זיך איך אין צוזאמען נישט אנדערן ווערדן.

„עס נישט לייטע, דיא דא גלויבען, האט דיא פעסטער אזיאאליטישע געמיינדע, אלס דיא גראס־טע דעם לאנדעס, דיא גאנצע אינגאר־טישע יודענשאפט צו לייטען האבען, האט זיא אין ערסטער ליינע דיא פארמען אינפיהרען מיססען, אום דיא אבריגען גע־מיינען צור נאכאחמונג אנצופייערן.

„יאה גון דיא פיהרער־ראלל בעשטיפפט, דיא ווייר אנשטרעבען מיססען, זא האבי איך דיעזער ריכטונג נאכין אנדערע ערפאהרונגען. **אין זאכען דער רעליגיאן קענגט דער יודע מיינע אנ־טעראדדנונג.** אונד עבען דעסווגען איזט איין געמיינזאמעס יידישעס אבערוויפט אין רעליגיאוזן זאכען נישט דענכבאר. נישט דיא פריזאן דעם ראבבינערס, נישט דיא געמיינדע איזט דעם מאסגעבער, אונדערן האט רעליגיאנסגעזעטץ, האט ערען גענגער דסזולבען צו ווייסע איינגען האב־בינער מאכט. „יאה אבער דיא רעפארמען בעשטיפפט, דיא פאן איינגען זא איינגעשטעס געפארדערט ווער־דען גון דענן „יאה מיך בעשטיפפט, אך זעהע דיא נאטהווענדיגקייט פאן רעפארמ־מען נישט אין פיעל נאטהווענ־דיגער איזט עס, דאס יידישע זעלבסטבעוויאוסטזיין דענן פיהרס געמיינדע צו ערהעבען צו ווייקען, יא פיעל נאטהווענדיגער מיטטעל נישט שטערבען.

„אינען אנדערע רעליגיאנען איזט דעפאר־מען בעשטעהרען, זא קאנען עס דיא יידישע גאנזין געוויסס איין. דא דרישען אבער איך נישט פערגעסען, דאס דיא מיט ערער גייערונג איך דעם געפעטע דער רעליגיאן דיעזע־נען פערלעטצען. דיא אן דען מראדיציאנען פעסט־האלטען „אללען, אונד דיעזע אלטערהייליגען מראדיציאנען האבען גייסס מעהר אנשפרוך איך בעריכטיגונג, אלס דיא עמייאנען פאן דער מארע דיסטרטען גייערונגען.

„דיטען ווייר אונס דאפאר, איינען בריוך אין דער גענעדיגע דערפאהרונגען, מיטאטען ווייר עהער דיא גייערונגען פעסטיגען, דען יודענטהום אונד נאך מראפאטען „די הבען. גאנץ בעזאנדערס אבער ריכטען ווייר אונזערע אויפמערקזאמקייט איך דיא שוריגונגען, אונד אבטען ווייר דאריין, דאס דיא גייע גענעראציאן גיסטיגע אהנגע דעלינג־

געשיכטע דער ניערען צייט.

(41־טע פארזעצונג.)

נישט לאנגע דייערטע דער שלומסער נאמאלעאנס; נאך איינער פיערטעלשטונדע שפאנגען ער איך אונד איילטע נאך לייפציג צום לעצטען נאכטראבע.

נאך אין דערזעלבען נאכט בענאגן דער ריקקצוג דער אונערמעסלינען שאארען, וועלכע דער פראנצאזישע הער־דענקאזיער צור עראבערונג דער וועלט הערבייגעפיהרט האט־טע, אונד וועלכע בעטעט נור דען וויכטיגן ריקקזוג נאך דער היימאט צו נעווינגען שווערבענען. אין וארבער האטט אונד אנגסט דאגעגען זיא נאך דעם אינען מחאדע דער ששארט. דורך וועלכעס זיא צוריקען מיססען, דאסס נא־פארזאן זערבסט, אלס ער אם מאינען דארט הינזיאמי־לען וואללטע, קיינען דורכגאנג צו ערלאנגען פערמאכטע אונד אויף אייגעס אונדערן וועגע הייטליך וועגצוזעהען מיססטע.

אם פארמיטטאג ריקקטען דיא פערבינדעטען אין דיא שאארט איין, דיא פראנצאזען אבער בעאיילטען, זא פיעל זיא קאנגטען, אחדע פיזכטע. דא וואורדע פראצאליך דיא בריקקע איבער דען עלסטער־פלוסס, וועלכע זיא מאסטיגען מיססטען, אין דיא לוסט גשפרענגט אונד דארוך אין פחדיל דער פראנצאזישען טרופפען, אבגעשנטטען. פיעלע פערזוכ־טען, זיך דורך שווימען צו רעטען; אבייא דער פאלגי־שע פיסס פאן גיאטאזוסקי ערטראנק; איבער 15,000 מאנן מיט דען גענעראלען רעינער, בערטראנד אונד לאריסטאן וואורדען געפאנגען גענאמטען, אויסגערדעם 25,000 פערוואונדעטע אונד קראנקע.

דיא פערבינדעטען הערדיטער ווארען, אלס דער אבערפעלדהער פיסס שוואר גענבערן אירען דיא וכעיע נאכיכט פאן דעם זיעגע נעראכט האטטע, אין דעם שלאכטפעלד אין אירע קוגעל נעווארפען, אום נאטט פיר דיעזע גנאדע צו דאנקען; דיא צאנען יעטצט צוזאמען אין לייפציג אין, עגשלאסטען. דען זיעג, וועלכער דייטשלאנד ערעיכטע האטטע, צור בעגיינונג אייגער נייען אדרונג דער דינגע צו בענוטצען.

צור פערפאלגונג דעס גיאסטען פראנצאזענהעערס וואנטען גונאפטס דיא באיערן דען גענעראל ווערדע נאך דער מאינגענגע. וואהרענד אויך אין מהיל דעס בונדעסהעערעס, בעזאנדערס דיא יאיך־יעגער אונד דיא צעי־נישעיגיעע אבטהיילונג, דאסזעלבע האיס פערפאלגטע, דיא דיא גאנזע מאאס נאפאלעאן אויף ווייטער אונד עריכאפפטע דען דורכמארש אונד אם 2. נאוועמבער שאן, אל

* (פערמאַבטנים.) דער אין פראַנקפורט א. מ. יינגסט פערשטאָרבענע באַראָן מאיר קאַרל פאָן ראָטשילד האָט פיר דיא דאָרטיגן יידישען אָרמען 200,000 מאַרק אינד פיר דיא אָרמען דער איבריגען אין פראַנקפורט פערטרעטענען קאָנפעסיאָנען 100,000 מאַרק הינטערלאַסען.

* (יידישע שטודענטען אין גריעבענהאגן.) אין דער גריעבישען הויפשטאַדט אָטהען ווערד געמעלדעט, דאַס דאָרט פאָן דער אינזעל קרעטא מעהרערע יידישע שטודענטען אנגעקאָמען זינד, אַם אָן דער דאָרטיגען אינייערזיטאַט צו שטודירען. דיעזע גריעכישע יידישען שטודענטען זינד דורכויעגס שטרענג רעליגיאָז, נעגיעסען נור יידישע מאָסט אינד האַלטען טראַטץ דער דאַמט פערבינדונגען שווערינקייטען דיא סאַבב אמרהע.

* (פערלאַבונג.) דער סימאָן לאַפפערע, דער פערדיענסטפאָללע אינד אין אַללען קרייזען אַ גוט אינגעוואָהנלעכען בעליעבטהייט זיך ערפרייענדע וואָכערע סעקרעטאַר דער הויפטינגן אַרטהאַראָסטענגעמיינדע, האָט זיינע לייעברייטענדע טאָכטער מיט הערען עפראַים גרינפעלד, איינעם דער איסגעצייכענסטען בחורים דער פרעסבורגער ישיבה אינד זאָהן דעם פאָן ווייגער וועלטענען גערעהזאַמקייט בעקאַנטען ראַבינערס פאָן רימאַסעטש, פערלאַבט.

* (איין פאַסטדיעבשטאַהל פאָן 56,000 גולדען.) דער פאַסטבאַמטע פיר האַראָנג, וועלכער איין דער איינגעבאָרענען לינע בוראַפעסטאַרשאַיא דער פאַסטאַבזאָלאַנין צוגעטהיילט וואַר, האָט אַם לעצטען מאָנטאָג (1-טען נאָוועמבער) זעכסאונדפינפציגסטען גולדען, וועלכע אין דער פראַיינען נאָך בוראַפעסט איפגעגעבען וואָרדען וואָרען, אינטערשלאָגען. דאָראָנג האָט זיך געפליכטעט אינד איין אנגעזעהענער מאַגליך אינגאַרישען פאַסטדיענסטבאַמטער האָט דיא פאַלצייא דיא פערפאָלגונג דעם דעפרוידאַנטען איינגעלייטעט. פיל דאָראָנג וואַר דיא אַכט אַדרען בייא דער מאַגליך אינגאַרישען פאַסטבעהערדע, פערפרייעט זיך דעם פאָללאָמעגסטען פערטרייענס זיינער פאַרגעזעטצטען. דיא דעפיזיטע סוממע בעשטאַנד גראָסענטהיילס איס זאַלכען גולדען, וועלכע פאָן פראַיינען שטיראַמטען אַן דיא הויפטשטייראַמטס נאָך פעסט אבגעשקקט וואָרדען, בלאָס איינגע טויזענד גולדען וואָרען זענדונגען פאָן פרעמאַטפאַרטהייען. — דאָראָנג וואָרד געסטערן אבענדס אין דיא גדאַשפערהאַפטעט דער גראָסע טהייל דער אינטערשלאָגענען גולדער וואָרדע בייא אים פאַרגעפונדען.

* (זעלטזאַמע פערלוסטגלינגען.) אין לעמבערג וואָרדע דיעזע וואָכע דער נימנאַזיאַלפאַפאַסאָר סאַוויצקי וועגען פהרלעבלייהונגען צו אַ גוטען גולדשטראַפע פאָן 12 גולדען פערוורטהיילט, וויל ער אינעם שילעדער ערסטען קלאַסע אינע אהרפייגע פערוועטצט האָט. דער שרעקליכסטע נעגען זיינען פראַפעסאָר דיא עהרלענבעליידיגונגסקלאַגע אין, בייא דער טאַגזאַטצונג וואָללטע ער זיך מיט דעם פראַפעסאָר דורכאויס נוכט איסאַהנען אינד בעשטאַנד בעדאַרף לוך איין דעסען פערוורטהיילונג, דיא נון נאָך דעם נעוועטצע אויך ערפאָלגען מוסטע.

☛ דיא רובריק „הומאָריסטישעס" מוסטע דיעסמאָל צו אינזערעם בעדויערן וועגען בליבען.

בריעפע דער רעדאַקציאָן.

תערין ש. ק. אין מאַנאָך. איהר אישקעל האָטטע דען לעזען ווייטליך פערדיענט געמאַכט. וועגן עי נוכט נאָר דאָ גראָסס זואָרין. אינזער בלאָטט ווערד ער צ. ב. פאָס טעל בייז צום פערגאַנגענהייטען רעדאַקטאָר אויסגעלעגן.

נון בעשטאַנדען דיא אבער דאַרוויף. דאָס פאָן דעם אַרטיקעל קיין וואָרט וועגגלאַסען ווערדע. אינד דאָך וואונדערן דיא זיך, דאָס דיזע דעזעלבען נוכט פערפעסנליכט האָבען.

יניק וחכים ה. ה. נ. האָסיאָסא. עריאָטהען!

ערהוז. תערין י. ש. אין ראַגנדאָרף. אים קולטוס-מיניסטעריום איזט היעריבער בייז צור שטונדע קיינע ענטשיידונג נעפאַללען. — 2. דאָס דייפטע שווער נעהען, יעדענפאַללס מהון דיא בעססער דאָראָן, זיך אין דער לאַנדעסשראַנקע פאַרצובעריישען.

„בעל החידות" אין ס. איין קליין ווענינ העבראַיש פערשטעהט אינד איך. אבער זעלבסט וועגן דיא מיך מאַדע שלאַגען, קאָנן איך קיינע חדה צוואַמענשטעללען, נאָנען דאָ ערנעהט עס אויך איהנען. דער אינטערשיעד צווישען אונז ביידען איזט נור דער, דאָס איך זיינע צו מאַכען פערשטעה אונד אויך קיינע מאַכע, דיא אבער גלייבען, אים יענען דען פייען חידות שרייבען צו מיסען. עס מהוט מיר לייד, אבער גלייבען דיא מיר אייסס וואָרט, דיא פערשטעהען נוכטס דאָראָן, וואָס איבריגענס נאָר קיינע שאַנדע איזט. לאָסען דיא דאָס חידות-שרייבען אונד זייען דיא איבערצייגען, דאָסס מאַן אויך דאָ איין האָר אינטאַגרינער וואָנאַר האָסס טאַלענטשער מאַן זייין קאָנען.

פר. ר. פ. אין אינגוואַר. עס וואָרד אונגעראָכט. נאָך אייגעס דיא שאַנען בייעזע נאָך צווייפעלן צו וואָללען. דיא שיינען יעדענפאַללס קיין אַללגאַ יכער נעשאַפפסאַמען צו זיין אונד ווייר ערקלאַרען גערן אינזעריגן פערדאַכט אַלס אונבעגרינדעט.

תערין א. פ. אין ה. דמאַנוטשאַרד. „האַנגעבאָרען פרייהייר וויהעלם פאָן ראָטהשילד. פראַנקפורט א. מ."

תערין ש. ר. אין מאַקאָ. דאָס אָרגאַן „מחזיק הדת" אין רעמבערג איזט פאָר 4 מאָנאַטען איינגעגאַנגען.

תערין ה. פ. אין אַרראַמאָווסקא וואָלא. ווייר ווערדען אינזער מאַגליכסטעס טהון, דאָס דיא פאָן דיעזען אינגעריכטען אבגאַבען בעפרייט ווערדען.

תערין ה. ז. אין מאַרגאַוט. דאָס דיא אין ערזעמאַנען זינד אונד דאָס תערר דאַרנבוש דיא קענגס, זינד געוויסס פערדיענסטליכ אַ זאַכען. וואָהין דאָסס עס אבער מיט אונז, ווען ווייר אַללען ערזעמאַנען, דיא תערר דאַרנבוש קענגס, דאָס בלאָטט אומאָנסט צוטיקקען מאַכטען ?!

תערין ז. א. אין סטראַסקא. נאַטירליך וואָללען דיא דיא אונס איינזענדען, אונד דיא „יינזענדען! וואָאַרט, איינענס ליקליך, ווייר ערוואַרטען דיא קוים הערצליכען נוסס.

דער שטאַמבוים דער פאַמיליע סופר.

ווער קענט נוכט דען נאַמען „סופר" אבער אַלל, וואָ יודען עקסיסטירען, קענט מאַן דען נאַמען דיעזער אַלטעהרווירדיגען, דעם יודענטהומס צור וואָהרען צייערדע נעריכטענדען פאַמיליע מיט דאָהער פערעהרונג. אַם מרבי צור תורה ברבים האָבען דיא אונד אירער אבסאַמטלינגע ערשטיגליכעס געלייסטעט, אונד אין אינגאַרן נוכט עס זעלטען איינען האָבבנער, דער זיך נוכט מיט שטאַרען דאַרוף בעלופען קאָנטע, דאָסס ער אין שלעכט דעם חתם סופר זצ"ל אדער דעם כתב סופר זצ"ל דיא.

דיא ביאָגראַפיען דער תערפאַראָנגערען מאַנגער אין דער פאַמיליע סופר וואָרדען בעריישט אין צאַהלרייכען אויפלאַגען הערפאָרגעגעבען אונד דאָס אינטערעססע אַן דעזעלבען אויס בין הייטע נאָך נוכט ערלאַלטען. דאָס נייסטע לעטעראַרישע ערצייגנים אויף דיעזעס געביעטע ערהעבט זיך יעדאָך אבער אַללע דעמיעדען פאָראָנגעגאַנגענען דיעסבעזיגליכען פיכטיגקייטען, וויל עס אויס קאָמפעטענטעסטער קייעללע שטאַמטט, אבער דיא קיין צווייפעל צוללאַסט איזט.

אונטער דעם טיטעל „חוט המשולש" (שטאַמבוים) האָט דיעזער מאַגאַ אין פאָן ר. עהרענפעלד הה"ג ר' שלמה סופר, ראַבבינער אין בערעגסאַז, פערפאַססטעס, אומפאַנג. אונד אינדאַלטסרייכעס בוך דיא פרעססע פערלאַססען, וועלכעס אין אינעם גערייגענען, פאַפאַראַדען העבראַאיש דאָס דעבען אונד ווערען פאָלגענדער דרייא לייבטענדער געשטאַלטען אין איזראַעל שיליד רט: דעס גראָסען, אונשטערבליכען רבינו משה סופר זצ"ל, זיינעס שוויעגערפאַטערס רבינו עקיבא איגר זצ"ל אונד דעס אינטער דעם נאַמען כ תב סופר בערייהמטען רבינו אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל.

אבער איך דער איבריגען הערפאַרראַגענדען מיטגליעדער דעזער וואַהראַפטיגען אדעלס-פאַמיליע אים הייזע איזראַעל איזט ערוואַהנונג געטהאַן, זאַ איזט צום בייספיעל איינע ביאָגראַפיע דעס ערסט פאָר קורצעס פערשטאָרבענען סראַקייער אָבערראַבבינערס אינד אָסטערריכישען דייסקראַטהאַבזאָרדנעטען רבינו שמעון סופר זצ"ל גענעבען אינד מעהרערע אינטערעסאַנטע דאַטען איבער דיא איבריגען זאַהנע אינד טאָכטער דעס אינשטערבליכען חתם סופר.

דער פערפאַססער דעס אונס פאָרליעגענדען בוכעס איזט דער זאָהן דעם כתב סופר זצ"ל אינד צאַהלט צו דען גערעהרטעסטען ראַבבינערן אינגאַרנס. ער וואַר פרייהער ראַבבינער אין דערטשקע, וואָ ער אינע גראָססע ישיבה אינטערהיעלט אינד אינע תלמיד תורה שולע פיר נאַבען גרינדעטע. אויך הייטע פעראייניגט ער אינען רעשפעקטאַבעלען קרייז פאָן בחורים אים זיך, דיא, נאָך יידישע וויסען דורסטענד, אין זיינען ליעבען האָנגען.

אים דעם בוכע „חוט המשולש" וואָללען ווייר, געוויסס צור פריידע אינזערער לעזער, אייניגע אים-צוגע בריינגען אינד ווייר בעגינגען הייער מיט דער ווערעראַבע אינגער שטעללען אים דער בעדייהמטען צוואַהרדעס פאָר קורצעס צו אייגעס פערערשטייט אין דען מיסטען יידישען צייטונגען אסטערייך-אונגארנס אינד דעס איסראַעלעס אנלאַסס נעגעבען, וועסהאַלב דיא „עשטע דאַפפעלט אינטעראַנאַטיאָנאַלען נוס. דער אין אייגען צייטשריפטען דאַרבער איסגעשפראַכענע צווייפעל, אַב חתם סופר זצ"ל פאָר דעם שטיראַם דער מעגיעל, זאַהרשען ווערקע געוויאַרנט האָבע, ווייר דורך דיא פאָללגעגעדע שריפט בעראַבען.

הייר איינע שטעללען אים דער צוואַהרדעס:

„בעזה"י יום ה' כ"ט בסלו. „וכ"ר אזכרנו עוד" תש"ל.

„כי לא ידע האדם את עתו עת לעשות הדר. הרבי תורתכם ברוכים בית אלקינו ולהעמיד תלמידי, אתם בני ובניתי חתני ונכדי ובניהם שמעוני וחיו אל תט לבבכם לדבר רע להתעולל עלילות. בישע עם אנשים פעלי אין החישים מקרוב באו נתרחק מאת ה' ותורתו בעו"ה אל תיראו בשבועתם ולא תתחברו עמהם כל ובספרי רמ"ד אל תשרהו יד אז רגליכם לא ימעדו לעולם עד — הנ"ל עם פירש"י ותורה עם פי' המבאר תלמדו את בניכם כי היא אש אמונת אומן וכו' תחנם מכלכל דרדע ומזון ואם היו תתנסו בנסיון רעב וצמא עיני ה' עליכם.

„ואחרהאפט ערהעבענה. פאָן האבערלער גע-זוגנג צוגעגענה. אויט איינע שטעללע דעם טעם מאמענטס. „ווערלכע פאָר אבערטשיט אונד שטאַרקע, פאָר פאַלשהייט הויכערייא, שיגהילגקייט, אויפ-דרינגליכקייט אונד קרעבערייא וואַרנט.

דיעזע שטעללע בייטעט אין דעם אינס פאָר-ליעגענדען בוכע, וויא פאָלגט:

„יאם ידום ה' קרבכם ויחום לחנכם כאשר אקוה בעזה"י אל תיראו ראשיכם בגאוה וגדל לב נגד שום אדם בשר דעו כי אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב תלמידי משה רבינו ע"ה עבדו מלך דור, אבינו אמר ואנכי עפר ואפר, רבינו אמר ואנחנו מה, מלבינו אמר ואנכי תולעת ולא איש, והמלך המקוה יתגלה בדמיון עני ורוכב על החמור אוכ נאוה גודל לב מניין לנו התחזקו ואמצו בשקידה ויגיע רב בתורת ה' עשו מובינ ורובינ ופעלים לתורה ברבים יאם מעט רפ"כם מאותו המעט אשר חונכם ה' למדו ברבים בכל מאמצ כח ובאופן שידעתם תום לבבכם ישתלב"ה יודע בכם שאין בכם

דער שטאַמבוים דער פאַמיליע סופר.

ווער קענט נוכט דען נאַמען „סופר" אבער אַלל, וואָ יודען עקסיסטירען, קענט מאַן דען נאַמען דיעזער אַלטעהרווירדיגען, דעם יודענטהומס צור וואָהרען צייערדע נעריכטענדען פאַמיליע מיט דאָהער פערעהרונג. אַם מרבי צור תורה ברבים האָבען דיא אונד אירער אבסאַמטלינגע ערשטיגליכעס געלייסטעט, אונד אין אינגאַרן נוכט עס זעלטען איינען האָבבנער, דער זיך נוכט מיט שטאַרען דאַרוף בעלופען קאָנטע, דאָסס ער אין שלעכט דעם חתם סופר זצ"ל אדער דעם כתב סופר זצ"ל דיא.

דיא ביאָגראַפיען דער תערפאַראָנגערען מאַנגער אין דער פאַמיליע סופר וואָרדען בעריישט אין צאַהלרייכען אויפלאַגען הערפאָרגעגעבען אונד דאָס אינטערעססע אַן דעזעלבען אויס בין הייטע נאָך נוכט ערלאַלטען. דאָס נייסטע לעטעראַרישע ערצייגנים אויף דיעזעס געביעטע ערהעבט זיך יעדאָך אבער אַללע דעמיעדען פאָראָנגעגאַנגענען דיעסבעזיגליכען פיכטיגקייטען, וויל עס אויס קאָמפעטענטעסטער קייעללע שטאַמטט, אבער דיא קיין צווייפעל צוללאַסט איזט.

אונטער דעם טיטעל „חוט המשולש" (שטאַמבוים) האָט דיעזער מאַגאַ אין פאָן ר. עהרענפעלד הה"ג ר' שלמה סופר, ראַבבינער אין בערעגסאַז, פערפאַססטעס, אומפאַנג. אונד אינדאַלטסרייכעס בוך דיא פרעססע פערלאַססען, וועלכעס אין אינעם גערייגענען, פאַפאַראַדען העבראַאיש דאָס דעבען אונד ווערען פאָלגענדער דרייא לייבטענדער געשטאַלטען אין

* (פערמאַבטנים.) דער אין פראַנקפורט א. מ. יינגסט פערשטאָרבענע באַראָן מאיר קאַרל פאָן ראָטהשילד האָט פיר דיא דאָרטיגען יידישען אָרמען 200,000 מאַרק אינד פיר דיא אָרמען דער איבריגען אין פראַנקפורט פערטרעטענען קאָנפעסיאָנען 100,000 מאַרק הינטערלאַסען.

* (יידישע שטודענטען אין גריעבענהאגן.) אין דער גריעבישען הויפשטאַדט אָטהען ווערד געמעלדעט, דאַס דאָרט פאָן דער אינזעל קרעטא מעהרערע יידישע שטודענטען אנגעקאָמען זינד, אַם אָן דער דאָרטיגען אינייערזיטאַט צו שטודירען. דיעזע גריעכישע יידישען שטודענטען זינד דורכויעגס שטרענג רעליגיאָז, נעגיעסען נור יידישע מאָסט אינד האַלטען טראַטץ דער דאַמט פערבינדונגען שווערינקייטען דיא סאַבב אמרהע.

* (פערלאַבונג.) דער סימאָן לאַפפערע, דער פערדיענסטפאָללע אינד אין אַללען קרייזען אַ גוט אינגעוואָהנלעכען בעליעבטהייט זיך ערפרייענדע וואָכערע סעקרעטאַר דער הויפטינגן אַרטהאַראָסטענגעמיינדע, האָט זיינע לייעברייטענדע טאָכטער מיט הערען עפראַים גרינפעלד, איינעם דער איסגעצייכענסטען בחורים דער פרעסבורגער ישיבה אינד זאָהן דעם פאָן ווייגער וועלטענען גערעהזאַמקייט בעקאַנטען ראַבינערס פאָן רימאַסעטש, פערלאַבט.

* (איין פאַסטדיעבשטאַהל פאָן 56,000 גולדען.) דער פאַסטבאַמטע פיר האַראָנג, וועלכער איין דער איינגעבאָרענען לינע בוראַפעסטאַרשאַיא דער פאַסטאַבזאָלאַנין צוגעטהיילט וואַר, האָט אַם לעצטען מאָנטאָג (1-טען נאָוועמבער) זעכסאונדפינפציגסטען גולדען, וועלכע אין דער פראַיינען נאָך בוראַפעסט איפגעגעבען וואָרדען וואָרען, אינטערשלאָגען. דאָראָנג האָט זיך געפליכטעט אינד אין אַ אנגעזעהענער מאַגליך אינגאַרישען פאַסטדיענסטבאַמטער האָט דיא פאַלצייא דיא פערפאָלגונג דעם דעפרוידאַנטען איינגעלייטעט. פיל דאָראָנג וואַר דיא אַכט אַדרען בייא דער מאַגליך אינגאַרישען פאַסטבעהערדע, פערפרייעט זיך דעם פאָללאָמעגסטען פערטרייענס זיינער פאַרגעזעטצטען. דיא דעפיזיטע סוממע בעשטאַנד גראָסענטהיילס איס זאַלכען גולדען, וועלכע פאָן פראַיינען שטיראַמטען אַן דיא הויפטשטייראַמטס נאָך פעסט אבגעשקקט וואָרדען, בלאָס איינגע טויזענד גולדען וואָרען זענדונגען פאָן פרעמאַטפאַרטהייען. — דאָראָנג וואָרד געסטערן אבענדס אין דיא גדאַשפערהאַפטעט דער גראָסע טהייל דער אינטערשלאָגענען גולדער וואָרדע בייא אים פאַרגעפונדען.

* (זעלטזאַמע פערלוסטגלינגען.) אין לעמבערג וואָרדע דיעזע וואָכע דער נימנאַזיאַלפאַפאַסאָר סאַוויצקי וועגען פהרלעבלייהונגען צו אַ גוטען גולדשטראַפע פאָן 12 גולדען פערוורטהיילט, וויל ער אינעם שילעדער ערסטען קלאַסע אינע אהרפייגע פערוועטצט האָט. דער שרעקליכסטע נעגען זיינען פראַפעסאָר דיא עהרלענבעליידיגונגסקלאַגע אין, בייא דער טאַגזאַטצונג וואָללטע ער זיך מיט דעם פראַפעסאָר דורכאויס נוכט איסאַהנען אינד בעשטאַנד בעדאַרף לוך איין דעסען פערוורטהיילונג, דיא נון נאָך דעם נעוועטצע אויך ערפאָלגען מוסטע.

פערלאָזונגען.

1) דער 1860-ער לאָז.

בייא דער אם 2. ד. מ. פאַרגענאָמענען ציעהונג דיי־זער לאָז וואָרען אויס דען פערלאָזטען 130 סעריען 104 316 1246 1411 1552 1569 2037 2068 2129 2173 2431 2795 3355 3566 3675 3803 3817 4121 4165 4281 4301 4593 4758 4843 4963 5064 5220 5269 5444 5506 5572 5609 5835 5867 5930 6085 6097 6119 6751 6878 6967 6993 7014 7140 7192 7208 7320 7854 7889 8053 8114 8157 8201 8225 8339 8413 8840 9035 9067 9150 9299 9525 9606 9688 9741 9751 9797 9825 10107 10343 10477 10638 10995 11340 11348 11685 12083 12216 12269 12291 12367 12381 12461 12601 12659 12683 12714 13370 13357 13384 13760 13971 14287 14317 14671 14705 14706 14754 14930 15261 15395 15469 15472 16282 16375 16391 16400 16451 16746 16790 17066 17110 17201 17442 17854 17947 18567 18612 18613 18837 18979 18997 19267 19340 19441 19561 19580 19709 19740 19779 19999 10477 10638 10995 11340 11348 11685 12083 12216 12269 12291 12367 12381 12461 12601 12659 12683 12714 13370 13357 13384 13760 13971 14287 14317 14671 14705 14706 14754 14930 15261 15395 15469 15472 16282 16375 16391 16400 16451 16746 16790 17066 17110 17201 17442 17854 17947 18567 18612 18613 18837 18979 18997 19267 19340 19441 19561 19580 19709 19740 19779 19999 10343 10107 9825 9797 9751 9741 9688 9606 9525 9299 9150 9067 9035 8840 8413 8339 8225 8201 8157 8114 8053 7889 7854 7320 7208 7192 7140 7014 6993 6967 6878 6751 6119 6097 6085 5930 5867 5835 5609 5572 5506 5444 5269 5220 5064 4963 4843 4758 4593 4301 4281 4165 4121 3817 3803 3675 3566 3355 2795 2431 2173 2129 2068 2037 1569 1552 1411 1246 316 104

נ׳ 72, ס׳ 4329 נ׳ 98, ס׳ 4550 נ׳ 42, ס׳ 4626 נ׳ 65, ס׳ 4825 נ׳ 15, ס׳ 4901 נ׳ 13, ס׳ 5211 נ׳ 32, ס׳ 5281 נ׳ 31, ס׳ 5779 נ׳ 4, ס׳ 5834 נ׳ 94, ס׳ 5948 נ׳ 99, ס׳ 6650 נ׳ 60, ס׳ 7130 נ׳ 30, ס׳ 7149 נ׳ 8, ס׳ 7533 נ׳ 18, ס׳ 7572 נ׳ 57, ס׳ 7658 נ׳ 65, ס׳ 7897 נ׳ 68.

☞ ווייר ערוויכען אונזערע געעהרטען פרענומע־ראנטען אונד פרייגרעכ, זיך מיט אירען ערשיעענען זיינעמס אי אינזערע רעפאָרמען צו ווענדען.

אויך בעטען ווייר דיא אדרעסען ווישלוך ווייא פאָלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

מאָסשטראָסע, נומער 1. בודאַפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☞ בייא אינטרעסענטע פראַנקירטען אנזאַגען ערפאָר־דען דיא שאָן ערשינענען טהיילע דער

נעשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

נעשעפטסבעריכט

גטעטרייד־געשעפט. ווייצען וואר נעסטערן מאַרקט צו פאַלטעס נעבראַכט. דיא פרעיסעס וואר שווייאר, 15000 מעטער־צענטנער אינדיקען אנקומען.

ווייצען, שווייס: 100 מעטער־צענטנער 81 קילאָ 8.85 נוידן. — 200 מעטער־צענטנער 81 קילאָ 8.85 נוידן. 300 מעטער־צענטנער 81 קילאָ 8.87½ נוידן. 100 מעטער־צענטנער 80 ס. 8.80 נוידן — 200 מעטער־צענטנער 80.8 קילאָ 8.85 נוידן. מעסטער באַרען 100 מעטער־צענטנער 78.8 קילאָ 8.82½ נוידן.

כ א ש ש ע ר 1100 מעטער־צענטנער 77.5 קילאָ 8.77½ נוידן. ווייטענווייצען 700 מעטער־צענטנער 78 קילאָ 8.70 נוידן. נאַדראָנגאַרישער 100 מעטער־צענטנער 79 קילאָ 8.60 נוידן. (אלדעס פער 3 מאָנאַטען.)

דיא אמטליכען נעטרייד־נאַטירונגען דער הויפטנ־דאָנאַלעלע זאָרטען: ווייצען:

קוילאָ.	מחיר־שאַלען: fl.kr. fl.kr.	מעסטער־באַרען: fl.kr. fl.kr.	נאַדראָנגאַרישע: fl.kr fl.kr.
77 קילאָ	8.35—8.45	8.40—8.30	8.35—8.25
78 „	8.50—8.55	8.50—8.45	8.55—8.40
79 „	8.60—8.65	8.55—8.60	8.50—8.55
80 „	8.70—8.75	8.65—8.70	8.60—8.60
81 „	8.75—8.80	8.70—8.75	8.65—8.70

האַזן 6,30 — 6.66 נולד

גערסטע, מיטעלע־וואַאַרע 6,55 — 7, נולד. קוקורוץ 6.10—6,15 נולד

האַפער 6,10 — 6,25 נולד. פער מאַסע.

טערמינע־געשעפט. ווייצען פער פרוהיאהר 9.01 — 9.02 נולד. האַפער פער פרוהיאהר 6.58 — 6.60 נולד. קוקורוץ פער מאי 1887, 6.15—6.16 נולד.

פערקויפונגען.

אברוילאה אקבאר בריקקען ראבייא שאאפא פאַרש־וואַרענד אן דיא אַרבייטן: דען בלוקק שיען אינד אינ־פערקענבאַרע שאַדענפיירט אייסגעדרוקקט, זא דאס שאאפא אינוויללקירליך נאך דעם נייעסט שוינע־סטעם פאַסטסט.

„אבע קיינע פורכט, אברוילאה שאאפא,“ זאגט אקבאר שאאפשיש: „מאן ווייד נול־בעיאט נוכ מעד אנס סטראַל שלעפען. מאן דאס זא דאסס דענס שווענע־מאַטער אויף אדער פלוכט עינשיפען אינד דער אינגלי־בעג יידישע פלישטייער וואַרד אויס גנאַנגנס דער גע־מיינען מיסטעראַטער געוואָרען. וואַרטנר מאן עגעס ווייב, וועלכעס דיא דינע בריעפ גענגסט, אין דען קנקע־צו יענען עדרלאָגען פרוינגעשפען שפערטס, ווילכע דער גנאַרגאַלע סולאַטאַ אויס אלדען שהיילען דעס ווייבס זאַמעלען דיעס, דאַמיט וא דאַ ווישען דער מוטעלמאַנער נוכ אינשענגאַבען זאָלדען. דאַרט אויס אין וא.“

ווייא אין נעריאַשער לאַוט, דענסען קאַפּ פלאַטע־לוך נעאַפּפנעט ווערד, שפראַנג שאאפא בייא דיעזען וואָר־טען אויס דען ווייגען דיעגר נעאַפּרדשען. דאס שווערס בלישטעק אין דינגר ענגסטן אינד ווענן אקבאר דאַפּפערט זא נראַס נעווענען וואַרד. וואַרד עס אויס אתן געשעהען געוועזען.

דער טשיסקיתער שלוס יעדאך דיענס דאַסס דיא שפאַרען אין דיא ווייגען אינד שפרענגעט לאַכענד מיט זיי־נען בעגרייפען. אאַר דעם ווישרענדען שאאפא דאַפּן אינד אלס ער בעדיינס אינענגעס שפיעקקע עופפגרינס וואַר, וואַנדעט ער יך צוריקק אינד בעגאַנד דען יאַגדפאַ־דען, מאַן דענען אַ יעגיע צו דיעגר פערגאַרטענע אייזענבאַ־כען וואַרען, דאַמיט שיעפפיאַרט צו צוריקגען.

דאַ, דער יוגל אינדער שאאפען פ׳ דיעזע מיסטע־אויס, וואַרייט דיא צוגאַכטשפיעלגען יאַגדשאַרען, אלס דיא דאַרען, דאס זיא יעגע צופיסס אבגאַלטען נוכ אינ־דאַלען קאָנגען, צו דער נאַכסטען מאַשעיע אַנגעגען אינד מיט גנוואַרפ פאַן דען מאַזדרוקס אינען מאַיגע־נאַדגען יעדענען וא נאך בעסטעס ווילען אינד קאָנגען דאַרגעגען אינד נאך דען פרוהיגרען אבפיעדיגען. דיא קי־נעל פפיפ איבער אירען קאָפּפען דאַרען אינד שלוג ווייס דאַפאַן אין אין וואַכפיעד נעדרעד. אן וועלכעס זיך פאַפ־מע באַפּנאַדען וואַכפען אינד שפרייעט אדגען דיא נלוטה אין דיא אינען; פאַן דער שפראַנג זא דער עפאַר, דורכלאַבעדיגט דאס עגעלע דעס באַפאַנדשיבאַרען, אינדעס דיא אין דעמעלבען צוויא פענסטער צעדשלוג. פאַלגען דאַנן נאך דייאַ, בין פיעדמאַר אין דיא דאַרן, שיעקקע דיא אין אירדעס ווענע לעגענדען נרופפען אויף אינד דאַלפע ענדלוך דאַש איבער דען באַרען דאַרען. בין זיא צוילעצט אין דען, לאַדען אינענס בראַנגווינפערגיפפעס אינשרינ אינד דאַרט צאַהלרייכע פלאַשען אינד גלאַזע צערשיפפערט.

(פאַרשטעצונג פאַלגט.)

פערקויפונגען.

בייא דער אם 2. ד. מ. פאַרגענאָמענען ציעהונג דיי־זער לאָז וואָרען אויס דען פערלאָזטען 130 סעריען

104 316 1246 1411 1552 1569 2037 2068 2129 2173 2431 2795 3355 3566 3675 3803 3817 4121 4165 4281 4301 4593 4758 4843 4963 5064 5220 5269 5444 5506 5572 5609 5835 5867 5930 6085 6097 6119 6751 6878 6967 6993 7014 7140 7192 7208 7320 7854 7889 8053 8114 8157 8201 8225 8339 8413 8840 9035 9067 9150 9299 9525 9606 9688 9741 9751 9797 9825 10107 10343 10477 10638 10995 11340 11348 11685 12083 12216 12269 12291 12367 12381 12461 12601 12659 12683 12714 13370 13357 13384 13760 13971 14287 14317 14671 14705 14706 14754 14930 15261 15395 15469 15472 16282 16375 16391 16400 16451 16746 16790 17066 17110 17201 17442 17854 17947 18567 18612 18613 18837 18979 18997 19267 19340 19441 19561 19580 19709 19740 19779 19999 10477 10638 10995 11340 11348 11685 12083 12216 12269 12291 12367 12381 12461 12601 12659 12683 12714 13370 13357 13384 13760 13971 14287 14317 14671 14705 14706 14754 14930 15261 15395 15469 15472 16282 16375 16391 16400 16451 16746 16790 17066 17110 17201 17442 17854 17947 18567 18612 18613 18837 18979 18997 19267 19340 19441 19561 19580 19709 19740 19779 19999 10343 10107 9825 9797 9751 9741 9688 9606 9525 9299 9150 9067 9035 8840 8413 8339 8225 8201 8157 8114 8053 7889 7854 7320 7208 7192 7140 7014 6993 6967 6878 6751 6119 6097 6085 5930 5867 5835 5609 5572 5506 5444 5269 5220 5064 4963 4843 4758 4593 4301 4281 4165 4121 3817 3803 3675 3566 3355 2795 2431 2173 2129 2068 2037 1569 1552 1411 1246 316 104

נ׳ 72, ס׳ 4329 נ׳ 98, ס׳ 4550 נ׳ 42, ס׳ 4626 נ׳ 65, ס׳ 4825 נ׳ 15, ס׳ 4901 נ׳ 13, ס׳ 5211 נ׳ 32, ס׳ 5281 נ׳ 31, ס׳ 5779 נ׳ 4, ס׳ 5834 נ׳ 94, ס׳ 5948 נ׳ 99, ס׳ 6650 נ׳ 60, ס׳ 7130 נ׳ 30, ס׳ 7149 נ׳ 8, ס׳ 7533 נ׳ 18, ס׳ 7572 נ׳ 57, ס׳ 7658 נ׳ 65, ס׳ 7897 נ׳ 68.

2) דער דאַמבראָווא־לאָז.

בייא דער אם 2. נאָוועמבער 1886 פאַרגענאָמענען ציעהונג דיעזער לאָז וואָרען פאַרגעבען פיינגנס־סעריען נעצאַנגען: 6663 4560 6637 330 4203 1615, דערען נאַמענ־ליכע נו״ע 86. נעווינגען: ווענדלבען שפיעלען יעדאַר אי־אַללען ווייטערע נעווינגנצאַהלונגען מיט דער הויפטדרעסער מיט 120,000 נולדן. פיעל אויף ס׳ 232 נ׳ 74 אינד דער 2־טע מיט 5000 נולדען פיעל אויף ס׳ 3579 נ׳ 89 ; פערנער נע־ווינגען: יע 1000 נולד. ס׳ 1733 נ׳ 37, ס׳ 4938 נ׳ 81, ס׳ 4950 נ׳ 76. יע 500 נולד. ס׳ 1251 נ׳ 2, ס׳ 2888 נ׳ 4, ס׳ 6961 נ׳ 42 אינד ס׳ 7746 נ׳ 90.

(שלוסס פאַלגט.)

דער אינגאַרישע דאַמען־קרייצ־לאָז.

(שלוסס.)

יע 25 פל. נעווינ ען: ס׳ 158 נ׳ 64, ס׳ 631 נ׳ 93, ס׳ 839 נ׳ 4, ס׳ 947 נ׳ 6, ס׳ 1316 נ׳ 97, ס׳ 1456 נ׳ 37, ס׳ 1982 נ׳ 16, ס׳ 2044 נ׳ 51, ס׳ 2167 נ׳ 18, ס׳ 2182 נ׳ 7, ס׳ 2578 נ׳ 25, ס׳ 2794 נ׳ 78, ס׳ 3372 נ׳ 16, ס׳ 3381 נ׳ 15, ס׳ 3448 נ׳ 51, ס׳ 3855 נ׳ 15, ס׳ 4289 פערסבירונגער שלאכטפעלדמאַרשאַל. דער אייפערין איז דעם פערסבורונגער פעלדמאַרשאַל אם 2. ד. מ. בעטרוג 1533 שטיק. דאַפאַן וואַרען 1314 אינגאַרישע, 219 דייטשע אונד — נאַליציעשע. דיא פרייז וואַרען: אינגאַרישע 56.— 64,25 נולד. דייטשע 56 — 65, נולד — אונד נאַליציעשע־נול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

יי״ע נ ע ר פ ר י י ז ע

שפיריטוס 26,75—26,50 נולד. פער 10000 ליטער־פערצענט.

יי״ע נ ע ר שלאכטפיעה מאַרקט

דער אייפערין איז דעם ווייטער שלאכטפיעהמאַרקט אם 2־טען ד. מ. בעטרוג 2221 שטיק. דאַפאַן וואַרען 880 אינגאַרישע, 581 אַלגיעשע אונד 760 דייטשע. דיא פרייז שטעללטען זיך פער 100 קילאָגראַמס: אינגאַרישע מאַסט־אָכסען 55 — 64. נולד. אַלגיעשע 53. — 63, נולד. אונד דייטשע — 54.— 64 נולד.

פערייסגעבער אי. פערגאַנזייאַרשלוסער דעראַלטע:

מ. סאַבאָלטשי.

קאָנקורז.

אין דער אינגאַלישישען געמיינדע צו פאַראַ־בוש (Parabuty), באַטשבאַרגער מאַטשבאַט, איז דיא שטעללע אינעס **ראַבבינער**, דער איך דיא קוילאַפיקאַציאָן צור מאַטשקעלפיהרונג דאַס צו בע־זעצען, יאַהרעסגעהאַלט 400 גולדען פיקס אונד 50 גולדען יאַהרגעלדבעזאַגס. אייסערדעם דיא דעם מאַטשקעלפיהרער צו אַלגעלטען געבירען פאַן דען אייגענלען פאַרשען אונד יאַגסטיגע נעבענאַ־רוגענען. דעפערטאַנגען, דיא מיט תרת תריאה פאַן אונדערגאַנג פאַמען ראַבבינערן פערזעהען זיין מיסען, מאַגען איך אירע פעלדר־מעגנגס דער אונגאַרישע אונד דייטשען שפראַכע (אַן דאַס דיא אין בוידען שפראַכען איך דערען צו דאַרשען אים שטאַנדע וויי) נאַכוייזען אונד ווי־דען דעזעלבען עדרבען. אירדע אין אונגאַרישער אונד דייטשער שפראַכע געשריבענען געזוכע אין דען אינטערפעריטשען פראַזעס בין 15 שען דעצעמ־בער 1886 אייגזענדען צו יאַללען. דיא דערייען דעפערטאַנגען מיסען זיך פרייער אייגעס בעפאַהגען אין פורדיג שפראַכען אינטערפעריטשען. דעם אבצעפערטשען ווערדען דיא דייגעשפעהען פרי־נעטען.

מאַ ט י ל דאַ ד ע ר,

בעזירקספראַזעס.

Adresse: **Samuel Roder** Bezirkspräses in Parabuty (Com. Bács-Bodrogh.)

דאַנדוירטששאַפטס.

מ אַ ש י נ ע ן

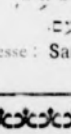

דאַמפף־אונד גאַזפלדרעשינאַר, נייטשער — טרייבס־האַקסלער — קוטשיעבעלער — שראַמבאַשינען, מיטלען פפלעגע, ווייגפעסען, נראַ־אונד נעטרייד־מאַשינען זאַיא אלדע גאַטטונגען דעקוויזיטען פיר דיא דאַנד־ווירטששאַפט.

פיעלפעטטע דאַסען אין בודען סטעד אונד בעסטע קוילאַטאַט בייא

Emil Müller,

Budapest, V., Waitznerringstrasse 76.

צ אַ ה נ ע

אונד נעם מסע ווערדען נאך דער בעסטען אמעריי־קאַנישען מעטאָדע פערפערטיגט. פייטע בודלונגס־אי ד ר אי ד ר אַ ט ע ן.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12.

ציעהונג שאָן נאכסטען מאָנאטה.

Kincsem-Lose

קינטשעם-לאָזע

fl. 10 לאָזע נור 11 alfl.

הויפטטרעפער באר

50.000

גולדען.

10.000 fl., 5000 fl. אבצילך 20%.

4788 געלדטרעפער.

קינטשעם-לאָזע זינד צו בעציהען דורך דאס לאָטטעריע-בוריאָ דעם אונגאַרישען זשאָקקי-קלוב: בודאפעסט, וואַטצנערגאַסע 6.

Jockey-Club: Budapest, Waitznerg. 6.

Die beste und billigste
Professor Dr. Jaeger'sche

Normal - Leibwäsche

für Herren, Damen und Kinder zu beziehen durch

DAVID GANZ.

Hauptdepôt: Budapest V., Badgsse Nr. 2.
Ferner Herren- und Damen-Wäsche, Modeartikel, Mieder, Wirkwaaren, Handschuhe, Kravaten, Seidentücher, Taschentücher-Spezialitäten, Spitzen-Vorhänge, Leinwande, Barchente, Tricot- und Zephir-Taillen, Knaben-Anzüge, Kinderkleiderl, Regenschirme, Reise-Plaids, Reise-Plüsch-Decken, Reisekappen. Ganze Ausstattungen für Herren und Damen billigst und bestens.

Bitte, Adresse genau zu beachten.

ניכטקאנווענירענדעס ווערד אהנע אנשטאנד רע-מוד גענאמען אונד דאס נעלד ווידערשטאטטעט.

וואהרהייט וואהרט אם לאנגסטען!

וא לאנגע דער פאראשה הייסט, געבען וויר פאן הייסט אב

אום נור 1.50 פל. פער שטיקק

ריעזיגע גראססע, אינגעהייער דיקקע, בריישע, אינפעריוסטרלינע

פפערדעדעקקען

(אויך צום צוהעקקען פיר מענשען געאייגנעט)

מיט פארגיגען באהרזיגען פעזיטאען, זעהר דיקקע וואהרהאפט אייפעריוסטליך. דיעזע דעקקען זינד אין צוויא קוואליטאטען אונד קאסטען 1. קוואליטאט 1.50 פל., II. קוואליטאט 190 צטס. לאנג (130 צטס. בריייט 1,75 פל. פער שטיקק. גערבהאריגע וואנגרעקקען מיט 6 פעדישיעדען פארבינגען שטייפען אונד באהרזיגען 195 צטס. לאנג, 130 צטס. בריייט א 2.80 פל. אינד 195 צטס. לאנג, 155 צטס. בריייט, זעהר פיין אום נור 3 פל. פער שטיקק. פיר וואנגבוייצער בעאנדרעס עמפעהלענד. אונד זינד אויפפאנג אויסשליעסליך צו ריכטען אן דאס וואהרענהויז

„צור מאגארכיע"

WIEN. III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

גב. עס ווערד ערזוכט, דיא אדרעסס גענוי צו בעאכטען, דא אללע אנדערען אהנליכען אנגאנגען נור נאכאהמונגען זינד.

ניכטקאנווענירענדעס ווערד אהנע אנשטאנד רע-מוד גענאמען אונד דאס געלד ווידערשטאטטעט.

קאנקורז.

אין דער איזראעליטישען געמיינדע צו פאראבוטי (Parabuty), באטשבאראגער קאמיטאט, איזט דיא שטעללע איינעס **ראבבינער**, דער איך דיא קוואליפיקאציאן צור מאטריקעלפיהרונג האט, צו בעזעצען, יאהרעסגעהאלט 400 גולדען פיקס אונד 50 גולדען וואהנונגסבייטראג, איסערדעם דיא דעם מאטריקעלפיהרער ענגאפאלענען געביהרען פאן דען איינצעלנען פארטיען אונד אנסטונג געבענעמאלומענטע. רעפלעקטאנטען, דיא מיט דתרת הוראה פאן אנערקאנגט פראממען ראבבינערן פערזעהען זיין מיססען, מעגען איך איהרע פאללקאממענע קענטניסס דער אונגארישען אונד דייטשען שפראכע (וא דאס זיא אין ביידען שפראכען איך רעדען צו האלטען אים שטאנדע זינד) נאכוייזען אונד זיכערדען דיעזעלבען ערזוכט, איהרע אין אונגארישער אונד דייטשער שפראכע געשריעבענען געזוכע אן דען אונטערפערטיגטען פראזעס בז 15-טען דעצעמבער 1886 איינזענדען צו וואללען. דיא הערען רעפלעקטאנטען מיססען זיך פערנער איינעס פראבעפראגה אין ביידען שפראכען אונטערצעהען, — דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא דייזעפעזען פערגיטעט. —

סאמועל ראדער,
בעצירקספראזעס.

Adresse: **Samuel Roder** Bezirkspräses in Parabuty (Com. Bács-Bodrogh.)

אין באסיסט אדער טענאריסט,

מוזיקאליש אויסגעבילדעט, ווירד פאן אינטערפערירענדען אפארט אקצעפטירט. דערזעלבע ערהאלט געבעסט גאנצער פערפלעגונג 8 בז 10 גולדען וואָ. בעגטרוגען ווערדאלט.

ELIAS KLEIN in Abauj-Szantó

אנצייגע.

איך בעגעהרע מיך, דעם געעהרטען פובליקום דיא דאפליכע אנצייגע צו מאכען, דאס איך יום ג' חי שרה איינ דיא צוריקגעבליבענען גענעשטאנדע פאן אבי הגאון זיל אב"ד דפה, וויא צ. ב. 2 ספרי תורות, איינען טהיר ספרים, עטוואס כלי כסף אונד מרבדים, וואס ער געטראגען האט, פערלוירען ווערדע. רעפלעקטאנטען וואללען ענטוועדער פערזאנליך ערשיינען אדער ברעפליך בעשטעללען, פער פאלגענדע אדרעססע:

Akiba Manheimer, Ungvar.

אונגוואר ע"א. ג' נח תרס"ז לפ"ק.
אכטונגספאלל
עקיבא מאנהיימער,
בן ה' אין המנוח אב"ד דפה.

טראפיקאנדאבער אונד ציטונגס-פערשליסער,

דיא דען פערשליס דער אם 1-טען נאוועמבער אינס לעבען געטרעטענען מאנליך ערשיינענדען אילליסטריטען, פאליטישען ציטונג

BUDAPESTI UJSÁG

צו אבערגעדרמען גענייגט זינד, מאגען זיך וואפרט אן דיא אדמיניסטראציאן דיעזעס בלאטטעס,

אנדראשיישטראססע נו' 12

ווענדען, אונד צוגלייך אנגעבען, וויעפיל עקסעמפלארע דיא ווינשען, דען פערשליסערן ווירד דיא **מאנליכסט גראטטע פערגיטונג צוגעזערט.**

דיא אדמיניסטראציאן דעס
Budapesti Újság. Andrassystrasse 12.

אום כאלראאנפאללען פארצובייגען, איזט מיין פאר-צוגליכער מאגנוליקעהר בעסטענס צו עמפעהלען,

פיר מאגנוליידענדע.

ווער יאש אונד זיכער דאס לאסטיגע מאגנוליידען בעזייטיגען ווילל, נעהמע דען אלגעמיין בעליעבטען אז. בעיהמסטי-ק. פאט. מאגנקראפט-ליקעהר.

וועלכער נאך איינשפרינגען דער עיסטען מעזיג. אויאר מאטען איין זיכעריס הייל משטעל איזט. דערזעלבע איזט צו האבען בייס ווערגיער

Leopold Kann, Budapest, Waitznerboulevard 66.

אדער אין דער אפאטהעקע יאדעף ג. טאראל אונד אין אללען גראסערען שפעצעריי-האנדלונגען. — פרייז איינער פלאשע 60 קר.

II.

רעכנונגס-אויפגאבע.

(פאן הערען ל. העללער, אין מארמאראש-סיגעט.)

1	2	3	4	5	6
7	8	9	1	2	3
4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6
7	8	9	1	2	3

דיעזע ציפפערן זינד אין יע 6, דער לאנגע אונד דער בריישע נאך גלייכמאסיג איינגעשטעללטען פאכערן זא אנצוזעצען. דאס דיא אדדיציאן יעדער דער איינצעלנען פאכער-לייהע דער לאנגע אונד דער בריישע נאך, זאוויא פאן איינעם ווינקעל צום אנדערען (איבערים קווער) דיא נעזאממטצאָ-פער **30** ערגעבען זאלל.

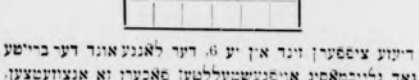

חידה.

לאוהבי חשבונות, מפלוני אלמוני בבי אפעסט.

אם רחמך לא שחת
וכי תראה עני — קרבתי:
אם רעך שאהבת
בלשון רע לא הבאשת,
אם ינלך למרמה בל תחש
וגם תשמיר מיעד ושבת;
בגן עדן תחוה תישב
ולא תראה שאול ולא שחת.

—

אם סיד הכמות חקרת
ועמקי תורה חשבת!
אם שברות לוחות הראשונות
ואותיות האחרונות ספרת:
אז תדע גם את שמי
ותכיר צפנת חותמי.

אייפאזונג דער ראטהועל אין נ' 126:

דעם דייטשען

דראכען (Drachen), **ראכע, אך, ג.**

דער חידה:

ר ע ם
א פ ר
ש ר ה
ח מ ש
ד י ר
ש מ ן

מלמעלה למטה מימין: ראש חדש.
מלמעלה למטה משמאל: מרחשון.
בתוך: עפר. מים.

ריכטיג האבען געלאזט:

דאס ר י י מ ש ע. דיא הערען: ג. נאוויער — קראקויא. ה. ה. מעללער — סעגעד, עמ. האנע — מאשאן ווילהעלם אלעקסאנדער אונד בערנאט קויפמאן — סטראפקא. חיים כאיאר — ראדזעכאוו.

דער חידה. דיא הערען: יוסף צבי ווייס — נירבאטור, מ. פינק — אוישפיטץ, שמואל ווייסמאן חיות אונד שמואל יעקב וואלד — קרוישא, ווילהעלם אלעקסאנדער אונד בערנאט קויפמאן — סטראפקא, מ. י. בראסס — עדלויא, ווייס עש שפיטץ — פעלשא-דאבשא, חיים שטיינער קלינגוואדזין, עמ. האנע — מאשאן, ישראל נאם — מישקאלץ.

קאנקורז.

אין דער הערזוגען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס דיפלאמירטען לעהרערס, דער איך חומש, רש"י, תנ"ך צו אונטערריכטען בעפאהלגט איזט, זא-פארט צו בז'ענגען — אדרעסגעדארט 200 פל. א. ו. געבעסט פערפלעגונג. — רעפלעקטאנטען מאגען מיט איהרען ציינגיסען פערזאנליך ערשיינען, יעדאך ווערדען דיא דייזעפעזען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

Egyek, Com. Hajdu. 1. November 1886.
ADOLF GRÜN.

תרעובות כיונה כי אם לכביר שמו הגדול יתברך ויתעלה לפנו לא יבוא חנם הזחרו משיגי השם, הלשון ומלבוש ישראל ח"ו וסימן ויבא יעקב ש ל ם ואל תדאגו אם אינו מניח לכם הון כי אבי יתומים יחום ורחם על יתומים מאב ואם ואל ישיש אתכם ואין מעצור לה' להושיע ברב או במעט ומתורת ה' אל תעשו עטרה ולא קרדום ח"ו ומכ"ש שחלילה ליסע ממקום למקום לדרוש דברים אי לומר קבלוני."

דיא נייען מאטריקעל-בעצירמע.

19. סעריע דער פאָם קולטוסמיניסטעריאָם בעריישט נעגענד-מיגטען מאטריקעלבעצירקע.

ע פ ע ר י ע ס (כאמטאט שראש.) פראָזי-דענט: דר. לעאָפאלד גלוקק, מאטריקעלפיהרער: ראבבינער דר. מאיר אייסטערליטץ.

ז ש א ד א נ י (כאמ. אבאיי-מאָרנא.) פראָזי-דענט: אדאלף באדם, פראָיז. מאטריקעלפיהרער: ראבבינער איזאק כאהן.

ב א ט מ א נ י א (טשאנאד.) פראָזידענט אונד פראָז. מאטריקעלפיהרער זינמיר דרייטש.

י א ל ש ו ו א (כאמ. נאמאר.) פראָזידענט: מאריטץ דרייטש, מאטריקעלפיהרער: ראבבי נאטש-שטעלדערטרעטער אדאלף אטלאס.

נ א ו ו א ק (כאמטאט נ'טרא.) פראָזידענט מאיער גראָסמאנן, מאטריקעלפיהרער: ראבבינער ווילהעלם לבטגשטיין, (נ'יער בעצירק.)

מ י ח א ל י פ א Mihályfa (כאמ. זאלא.) פראָזידענט: אינגאנץ שוארץ, מאטריקעלפיהרער: ראבבינער יאזעף פישער.

א י ק ע ט ש ק ע Uj-Kécske (כאמ. פעסט.) פראָזידענט: אדמין קאסטרינער, פראָיז. מאטריקעלפיהרער: רעדלינגאנטלערער ארמין קרין. (נ'יער בעצירק.)

א י פ א ל י ש א נ (כאמ. באדש.) פראָזידענט: אדאלף שוארץ, מאטריקעלפיהרער: ראבבינער יולאיס גראָסמאן.

ק א מ א ר ן (כאמ. כאמארן) ביא דער קאָנגרעסגעמיינדע: פראָזידענט יאזעף גרינפעלד, מאטריקעלפיהרער: ראבבינער דר. ארמין שונטצער. — דעם אנזכען דער כאמארער אדטהאראקסען איזט, נעמיינדע אים ולאסזינג איינעם איינגעגען מאטריקעלפיהרערס וואירדע פאָם מיניסטעריאָם שטאטט-נעגעבען.

פ ע ל ש א - א ב ר א נ י (כאמ. באדשאד.) פראָזידענט: ה. שטעינגער, מאטריקעלפיהרער: ראבבינאטשטעלדערטרעטער לואיס שלעזינגער.

וויטערע פעראנדערונגען אין דער איינטהיילונג דער מאטריקעלבעצירקע.

I.

דער קיהטוס אונד אינטערריכטסמיניסטער האט דעם פערלאנגען דערגעמיינדען פ אָ ל ד ע ש אונד ט ע ט ע ט ל ע ן (כאמ. האדו) פאָלגע גע-געבען אונד מיט ערלאסס אינטער צאהל 28.895 אנגע-אָרדנעט, דאס דיא גענאנטען געמיינדען, דיא אי-שפרינגליך איט פ י ש פ אָ ק - ל א ד א נ י ע ר מאטריקעלבעצירקע גערארטען, איינען איינגעגען מאטריקעלבעצירק מיט דעם מטטעלפונקטע פאָלדעש בילדען זאָלען.

II.

דער קיהטוס אונד אינטערריכטסמיניסטער האט פערגעגען מיט ערלאסס אינטער צאהל 28.597 אנגעאָרדנעט, דאס דיא איזראעליטישען גמיינדען סעפעש-סאמבאט, גאדי-סאלאה, איריעסנא, באטש-פאלו, אנאש, סט. אנדראש, פעלקא, לוטשאָגע, גערלאכפאלו, מיכלאשפאלו, שטאהלא, מעגגושפאלו, מאראלפאלו, שוניאוא, פעלשא-ארשא-האזולעס, מישאָן אונד פרימאָן אים סיפסער מאָטשאָנ, דיא אויטשפרינגליך צו דעם מאטריקעלבעצירק פ אָ פ ד א ד צוגעטהיילט וואירען. דעם מאטריקעלבע-צירקע הונפאלו (הונדסדארף) צוגעטהיילט ווערדען, וואהרן דיא איך פאָר איפטהיילונג דער מאטריקעלבעצירקע גערארט האבען.

פרייטאג פאָלליעטאָן.

וואונדערבארע שיקזאלע.

(אדער נאך 10 יאהרען).

(9-טע פאָרטזעטצונג.)

איהר פראגעט מיך נעוויס, וואס איך נון אונטער דיזען בראָגען לייטען אונד פיר דיא טהאטן; וואָר איך איין נעלעהרטער נעוועזען, האָטטע איך דיא פיעלליכט צו דען טהאָרען דער ווייסענשאפט געפיהרט; וואָר איך איין גע-מיסטמאנן נעוועזען, האָטטע איך דיא פיעלליכט איבער-ווערדט, צו דען נעוטשטעטען פאָלקערן צו צוגעהען — אבער איהר ווייסטט, איך האבע אין מיינער יוגענד גור אָבער-פלאכליכע קענטניססע ערוואָרבען, אונד אללדיין דיא ווי-מערליכע קונסט נעלאָרנט, איך גלייכטע איך אין דער טהאט, דאס נוכ דורך איטלעס ווייסען, אָדער דורך דייכטהומער, אוהנען דאס הייל ערוואכסען ווירד. ואנדערען דאס דיא אָאָר אללעס וכערהייט אונד פייעדען האבען מיסטטען, אום פאָן אינגען הערען צו צוגעהען. איך פראגעטע באלד ערייגניסס אין, וועלכע אללע אנדערען נעראנקען פערדראנגטען. דאס דאָרף דער בני קוויצא, אין וועלכעם איך אויזגאנאמע נעפונדען. בעשטאנד אים אינ-נעפאהר דריטהאלבהונדערט צעהען. איך עדעס נעצעלט איינע פאמיליע צו עכנען. דיזע פאמיליען לעבטען זעהר אייג-מאך אונד צוריקגעצאָגען, יעדע פאמיליע מיט איהרען אר-בייטען בעשאפטיגט, נור דאס דאנן אונד וואנן דער איינע דעם אנדערען איינען בעזוך אבשטאטטעטע. בעזאנ-דערס דיא פרייען זאך מאן זעלטען אויסטרהאלב דעם צעל-מעס, וואהרענד דיא קינדער אימטעראָרט אין דען נאסטען שפיעלטען. דיא צעלטע דאנען נוכ אלרצוזעהר צערשטייט, אונד צור וכערהייט וואיזדען יעדען טאג איינינע דייטע אויסגעוואנדט. דיא אימגעבונג צו דוירכשטייפען, איך דאס אללאלמאי כען פערוואמטעלטען זיך דאנן אללע מאנגע-בעוואסטעטע. דיא איינע האלטטע צאָג דעם פיינדע עגס-נעגען, דיא אנדערע בריעג צור פערטהיידיגונג דעם דאָרפעס צוריקק. וואָר דער נעגנער צו צאהלייך, זא וואוזדען שנעלל דיא צעלטע אבגעבראָכען, אונד מאן צאָג וואָהלגעאָרדנעט מיט זאָ פיעלער האבע וויא מאָגליך, נאך איינעם אנדערען פלאטטע אב, וועלכע אים פראָאיס שאָן גערוואהלט וואר. איהר זעהעט, מאן פערפיהר מיט גראָסטער איינפאכהייט, אבער מיט דעסטא גראָסטערע פאָרזיכט, וועלכע יאהرהונ-דערטאנגע ערפאהרונג צור אנדערעם נאטור געמאכט האט-טע. מיך זעלבטט האטטע זיא נאך אין דעם פיעמדען, צערטטע גערלאסטען. דא זיא זיך איבער דען אויסטערלאָרטטע-לכען אללד אייגען בן יחידה, דער קינגס שאטטע אנגע-האָרטע, וואָהל נאך נוכ אייגען גערלאנגט.

אבער נאך וואר דיא זאָגנע נוכ דרייטאל אונטער-גענאנגען, אונד איך בענאגן עבען מיינע קראָטטע ווידער צו ערהאלטען, אלס גענען מטטאג דער שטייטעע אים נאלאָס צוריککערטע אונד מעלדעטע, דאס אין זעהר גראָסטער הויפ בעוואָגנטער אינעם פיינדליכען בעדוראנגטשאטטעטע הערארککע. שנעלל וואר דאס אל-לאטטיכען גענעבען. אין אייגער פיערטעלשטונדע שטאנד דיא מאנגטאָס נעוואָגטע צוזאטטען — אבער דער אללד וואר אייגען. דיא מאנגער דעם שטייטעגס וואָרען נוכ אייגע; דיא אייגען האטטען דיא פיינדע זא איבערמאָגטטע געזעהען, דאס וויידערשטאנד נוכ מאָגליך. דיא אנדערען גלייכטען זיך שטאָרק געגען. אים אוטט גענגען צו טיע-טען, אבער עס דוירטע קייגע טהיילונג שטאטטפינדען. גו-שער האָטטע וואר טהייער. איך איבערזאה דיא לאנגע דער זאכע באלד, איך ערהאָב מיינע שטימטע, אונד שראָך מיינע מיינונג קורץ אונד בעשטימט אוס. זיא אָאנד בייא דען איינאָכען מאנגערן איינגאנג, אונד דא עס זעהר דאנגע, נאהם איך, איך ווייסס נאך נוכ וויא אונד ווידער אללד איהרען בריוך. דאס קאָמטאנדא איבער מיך. דיא צעלטע וואוידען אבגעבראָכען, אבער גור אלס שטעדטקקע אי-בער דאס איינגעטהים גידערגעלעגט. נוכ ווייס דאָאָן וואר איין הינגעל מיט בריטטע ריککען. דא ליעגס איך איין גראָטטעס פיערעקק בילדען. דיא פרייען אונד קינדער, דאָ-סע אונד עוגל אין דער מיטטע. דיא שפערע אללען, דיא באָגענטטטעגען אין צווייטער אונד דרייטטע ליניע. איך זעלבטט אונד אינגעאָהרט פינפציג דער מאָטטעגטען מאָ-נער. ווי בילדטעגן צו פפערדע אייגע פאָרהוס אונד בע-וועגליכע קאָלאָנגע. אין אייגער שטונדע וואר דיעס אללעס אייגעגעהיהרט אונד ווי עוויגע-שטעגען דוהוג דען פינגר. ער קאָם. אייגע שאָאר פאָן אָאָטטס טוויגער דייטען שפיעגטע מיט פרכטבאָרעס קאָטטפגעטשטייא איך אונס לאָג. אלס זיא גאנגן דיכט וואָר, טהיילטע זיך דיא פאָרהוס אונד וואָרף זיך צו ביידען זייטען הערוס. דא עהאָב זיך אויס דעם פיעדעקק אייגע וואָרקע פאָן פפיטלען. דיא נאָר נוכ עגס-דעטע דיא דייטער פראָלטען אבזוייגפעלגד שאָטטען אונד שאָאגנ-טען. דיא דייטער פראָלטען אן דער אונערשטטעליך פעטטען לייגע דער לאָגנען שטעגרע אב. ווייר אבער, דיא פאָרהוס. וואָרען אוס גין מיט אונווידערשטעהליכער גע-וואלט איך דיא פיינדע פאָן דער זייטע הער. דער פיינד וויך אונד קעהרטע ווידער. ווך אבערמאלס אונד מאכטע דען דרייטען אנגריפ. יעטצט אבער נאָב איך איין צייכען אונד; נאכדעם ער ווידער מיט וואכטגעדרט פערוטטעט צו-ריککגעטלאגען וואָר. וואָרף וך דיא גראָטטערע צאהל דער-מאָגער אויף דיא בעריטע שטעהגדען ראָטטע. ווייר פע-אלגטען דען פערווירטען אונד געשלאגגען פיינד. דאס-ער זיך נוכ ווידער אמטעלן קאָגנגט — אונזער זיעג וואָר פאָלליטטאגדיג; מעהר אלס פינפהונדערט מאָדטע אונד פערוואונדעטע בעדעککטען דאס שראָכטפעלד, וואהרענד פאָן דען אונזדען פערהאלטנטטטאָסטיג נור זעהר וועניגע געפאלגען וואָרען, דער יבעל דעם שטאמטעס וואָר גראָטט. נאך דענזעלבען אבענד קאָם דער גאנצע שטאמט פאָר דאס פרטמדענצעלט. בראכטע מיר זיינען דאנק, נאהם מך פיי-ערליך אונטער מאנכערליא צערקאָגען אין דען ששאמט אויף, פיהרטע מיך אין דאס צעלט יעגעס נייוגס. דעס אבערהיטטעס דעס ששאמטעס. דער מיך אלס זיינען זאָהן אנגאהם.

נון, טהייערע ביידער, אין דעמזעלבען צעלטע בייא דעם וויב. אונד קינדערלאָזען נייטע, לעבטע אונד יואל-טעטע דיא מאָגטער זיינגע אין זיינער שלאכט געפאלגען יינגערען ברודערס. אונד איך קאָנגטע נוכ דאנגע אונטער איינעם דאכע מיט א י י ש א וויילען. אהנע דאסס איהרע בעציבענדע שאָגהייט, איהרע טונגנד, איהר פליטס, איהרע פיינדליכקייט מיין הערץ גרוואנגען. דיא וואָר מיין וויב, אונד בעגריککטע מיך דיא גאנצע נייז יאהרע אינאוג-טערבראָכען. דיא זיטדעם פערפלאָסטען, אונד שענקטע מיר דיעגע ביידען קנאבען אונד צווייא מאָדעלען, וועלכע בייא איהר צו הייזע נעבליעבען . . .

דאך איך בין מיט מיינער ערצאהלונג נאך נוכ צו ענדע. דאס פאָן מיר נעשוידערטע טעפפען, זא וויא נאך מעהרמאליגע אנגריפפע. דיא באלד דאוייף ששאמטאנדען, מוטטען מיר אוס זא מעהר בעדענקען איבער דיא לאנגע דעס ששאמטעס אינפלאָטטען. אלס איך איינמאל, וויא דיא פע-איגינגע ווייטער פינדע בייא אללד אונדער מאפפעריקייט אונס ערדריککען מוטטע, אונד אלס מיך באלד דיא מאנגער דעס ששאמטעס צו אוהרעס פיהרע אונד קייגנאָבע-הויטס וואהלטען. איך שלוג דייא וועגע איין. צוגאכטט מאכטע איך מיך מיט איינער אנצאהל אנגער אונד אללעס מעגאלל. דאס אים ששאמטע אייפצוטייבען, אייף דען וועג נאך דעם בעי.

(פאָרטזעטצונג אין דער נאָכטטען פרייטאג-נומטער.)

ראטהזעל.

I.

מיט דער עטטען האט דער לעהרער
אָטט בעגאָגנען זיינע פראגען.
מאנכמאל וויס דיא פאָליטייא זעלבטט
אונס דיא אנטוואָרט נוכ צו זאגען.

נעמאלס דאָרף עס אן דער צווייטען
איינעס יעטצטען מאנגע מאנגעלן.
פעטט דאגן ששעהט ער אייף דען טרטטטעדען,
אללס זעלבטט דיא זעלבט אוס דען אנגעלן.

אן דאס גאנצע זאָללטט דיא דענקען,
ווענן אין לוטט דיא טוילע קראָטטען,
אללס דאָך אין יעדען פריידענבעכער
פאָן דעס גאנצען ששעטט איין פראָטטען.

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטער ראָזונגען, ווע-כע אָאָר שלוטט דער נאָכטטען פרייטאגנומטער אונס צו-קאָמטען, ווערדען ווייר פערראָטטענטלי-כען.

ווייטערע פאָרטזעטצונג.

(אדער נאך 10 יאהרען).

(8-טע פאָרטזעטצונג.)

איהר פראגעט מיך נעוויסס, וואס איך נון אונטער דיזען בראָגען לייטען אונד פיר דיא טהאטן; וואָר איך איין נעלעהרטטער נעוועזען, האָטטע איך דיא פיעלליכט צו דען טהאָרען דער ווייסענשאָטטע נעפיהרט; וואָר איך איין נע-מיסטמאנן נעוועזען, האָטטע איך דיא פיעלליכט איבער-ווערדט, צו דען נעוטשטעטען פאָלקערן צו צוגעהען — אבער איהר ווייסטט, איך האבע אין מיינער יוגענד גור אָבער-פלאָכליכע קענטניססע ערוואָרבען, אונד אללדיין דיא ווי-מערליכע קונסט נעלאָרנט, איך גלייכטע איך אין דער טהאָט, דאס נוכ דורך איטלעס ווייסען, אָדער דורך דייכטהומער, אוהנען דאס הייל ערוואכסען ווירד. ואנדערען דאס דיא אָאָר אללעס וכערהייט אונד פייעדען האבען מיסטטען, אום פאָן אינגען הערען צו צוגעהען. איך פראגעטע באלד ערייגניסס אין, וועלכע אללע אנדערען נעראנקען פערדראנגטען. דאס דאָרף דער בני קוויצא, אין וועלכעם איך אויזגאנאמע נעפונדען. בעשטאנד אים אינ-נעפאהר דריטהאלבהונדערט צעהען. איך עדעס נעצעלט איינע פאמיליע צו עכנען. דיזע פאמיליען לעבטען זעהר איינ-מאך אונד צוריککגעצאָגען, יעדע פאמיליע מיט איהרען אר-בייטען בעשאָטטיגט, נור דאס דאנן אונד וואנן דער איינע דעם אנדערען איינען בעזוך אבשטאטטעטע. בעזאנ-דערס דיא פרייען זאך מאן זעלטען אויסטרהאלב דעם צעל-מעס, וואהרענד דיא קינדער אימטעראָרט אין דען נאסטען שפיעלטען. דיא צעלטע דאנען נוכ אלרצוזעהר צערשטייט, אונד צור וכערהייט וואיזדען יעדען טאג איינינע דייטע אויסגעוואנדט. דיא אימגעבונג צו דוירכשטייפען, איך דאס אללאלמאי כען פערוואמטעלטען זיך דאנן אללע מאנגע-בעוואסטעטע. דיא איינע האלטטע צאָג דעם פיינדע עגס-נעגען, דיא אנדערע בריעג צור פערטהיידיגונג דעם דאָרפעס צוריککע. וואָר דער נעגנער צו צאהלייך, זא וואוזדען שנעלל דיא צעלטע אבגעבראָכען, אונד מאן צאָג וואָהלגעאָרדנעט מיט זאָ פיעלער האבע וויא מאָגליך, נאך איינעם אנדערען פלאטטע אב, וועלכע אים פראָאיס שאָן גערוואהלט וואָר. איהר זעהעט, מאן פערפיהר מיט גראָסטער איינפאכהייט, אבער מיט דעסטא גראָסטערע פאָרזיכט, וועלכע יאהרהונ-דערטאנגע ערפאהרונג צור אנדערעם נאטור געמאכט האט-טע. מיך זעלבטט האטטע זיא נאך אין דעם פיעמדען, צערטטע גערלאסטען. דא זיא זיך איבער דען אויסטערלאָרטטע-לכען אללד אייגען בן יחידה, דער קינגס שאטטע אנגע-האָרטע, וואָהל נאך נוכ אייגען גערלאנגט.

אבער נאך וואָר דיא זאָגנע נוכ דרייטאל אונטער-גענאנגען, אונד איך בענאגן עבען מיינע קראָטטע ווידער צו ערהאלטען, אלס גענען מטטאג דער שטייטעע אים נאלאָס צוריککערטע אונד מעלדעטע, דאס אין זעהר גראָטטער הויפ בעוואָגנטער אינעם פיינדליכען בעדוראנגטשאטטעטע הערארککע. שנעלל וואָר דאס אל-לאטטיכען גענעבען. אין אייגער פיערטעלשטונדע שטאנד דיא מאנגטאָס נעוואָגטע צוזאטטען — אבער דער אללד וואָר אייגען. דיא מאנגער דעס שטייטעגס וואָרען נוכ אייגע; דיא אייגען האטטען דיא פיינדע זא איבערמאָגטטע געזעהען, דאס וויידערשטאנד נוכ מאָגליך. דיא אנדערען גלייכטען זיך שטאָרק געגען. אים אוטט גענגען צו טיע-טען, אבער עס דוירטע קייגע טהיילונג שטאטטפינדען. גו-שער האָטטע וואָר טהייער. איך איבערזאה דיא לאנגע דער זאכע באלד, איך ערהאָב מיינע שטימטע, אונד שראָך מיינע מיינונג קורץ אונד בעשטימט אוס. זיא אָאנד בייא דען איינאָכען מאנגערן איינגאנג, אונד דא עס זעהר דאנגע, נאהם איך, איך ווייסס נאך נוכ וויא אונד ווידער אללד איהרען בריוך. דאס קאָמטאנדא איבער מיך. דיא צעלטע וואוידען אבגעבראָכען, אבער גור אלס שטעדטקקע אי-בער דאס איינגעטהים גידערגעלעגט. נוכ ווייס דאָאָן וואָר איין הינגעל מיט בריטטע ריککען. דא ליעגס איך איין גראָטטעס פיערעקק בילדען. דיא פרייען אונד קינדער, דאָ-סע אונד עוגל אין דער מיטטע. דיא שפערע אללען, דיא באָגענטטטעגען אין צווייטער אונד דרייטטע ליניע. איך זעלבטט אונד אינגעאָהרט פינפציג דער מאָטטעגטען מאָ-נער. ווי בילדטעגן צו פפערדע אייגע פאָרהוס אונד בע-וועגליכע קאָלאָנגע. אין אייגער שטונדע וואָר דיעס אללעס אייגעגעהיהרט אונד ווי עוויגע-שטעגען דוהוג דען פינגר. ער קאָם. אייגע שאָאר פאָן אָאָטטס טוויגער דייטען שפיעגטע מיט פרכטבאָרעס קאָטטפגעטשטייא איך אונס לאָג. אלס זיא גאנגן דיכט וואָר, טהיילטע זיך דיא פאָרהוס אונד וואָרף זיך צו ביידען זייטען הערוס. דא עהאָב זיך אויס דעם פיעדעקק אייגע וואָרקע פאָן פפיטלען. דיא נאָר נוכ עגס-דעטע דיא דייטער פראָלטען אבזוייגפעלגד שאָטטען אונד שאָאגנ-טען. דיא דייטער פראָלטען אן דער אונערשטטעליך פעטטען לייגע דער לאָגנען שטעגרע אב. ווייר אבער, דיא פאָרהוס. וואָרען אוס גין מיט אונווידערשטעהליכער גע-וואלט איך דיא פיינדע פאָן דער זייטע הער. דער פיינד וויך אונד קעהרטע ווידער. ווך אבערמאלס אונד מאכטע דען דרייטען אנגריפ. יעטצט אבער נאָב איך איין צייכען אונד; נאכדעם ער ווידער מיט וואכטגעדרט פערוטטעט צו-ריککגעטלאגען וואָר. וואָרף וך דיא גראָטטערע צאהל דער-מאָגער אויף דיא בעריטע שטעהגדען ראָטטע. ווייר פע-אלגטען דען פערווירטען אונד געשלאגגען פיינד. דאס-ער זיך נוכ ווידער אמטעלן קאָגנגט — אונזער זיעג וואָר פאָלליטטאגדיג; מעהר אלס פינפהונדערט מאָדטע אונד פערוואונדעטע בעדעککטען דאס שראָכטפעלד, וואהרענד פאָן דען אונזדען פערהאלטנטטטאָסטיג נור זעהר וועניגע געפאלגען וואָרען, דער יבעל דעם ששאמטעס וואָר גראָטט. נאך דענזעלבען אבענד קאָם דער גאנצע ששאמט פאָר דאס פרטמדענצעלט. בראכטע מיר זיינען דאנק, נאהם מך פיי-ערליך אונטער מאנכערליא צערקאָגען אין דען ששאמט אויף, פיהרטע מיך אין דאס צעלט יעגעס נייוגס. דעס אבערהיטטעס דעס ששאמטעס. דער מיך אלס זיינען זאָהן אנגאהם.

נון, טהייערע ביידער, אין דעמזעלבען צעלטע בייא דעם וויב. אונד קינדערלאָזען נייטע, לעבטע אונד יואל-טעטע דיא מאָגטער זיינגע אין זיינער שלאכט געפאלגען יינגערען ברודערס. אונד איך קאָגנגט נוכ דאנגע אונטער איינעם דאכע מיט א י י ש א וויילען. אהנע דאסס איהרע בעציבענדע שאָגהייט, איהרע טונגנד, איהר פליטס, איהרע פיינדליכקייט מיין הערץ גרוואנגען. דיא וואָר מיין וויב, אונד בעגריککטע מיך דיא גאנצע נייז יאהרע אינאוג-טערבראָכען. דיא זיטדעם פערפלאָסטען, אונד שענקטע מיר דיעגע ביידען קנאבען אונד צווייא מאָדעלען, וועלכע בייא איהר צו הייזע נעבליעבען . . .

דאך איך בין מיט מיינער ערצאהלונג נאך נוכ צו ענדע. דאס פאָן מיר נעשוידערטע טעפפען, זא וויא נאך מעהרמאליגע אנגריפפע. דיא באלד דאוייף ששאמטאנדען, מוטטען מיר אוס זא מעהר בעדענקען איבער דיא לאנגע דעס ששאמטעס אינפלאָטטען. אלס איך איינמאל, וויא דיא פע-איגינגע ווייטער פינדע בייא אללד אונדער מאפפעריקייט אונס ערדריککען מוטטע, אונד אלס מיך באלד דיא מאנגער דעס ששאמטעס צו אוהרעס פיהרע אונד קייגנאָבע-הויטס וואהלטען. איך שלוג דייא וועגע איין. צוגאכטט מאכטע איך מיך מיט איינער אנצאהל אנגער אונד אללעס מעגאלל. דאס אים ששאמטע אייפצוטייבען, אייף דען וועג נאך דעם בעי.

(פאָרטזעטצונג אין דער נאָכטטען פרייטאג-נומטער.)